

DOMOLJUB

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi četrtak po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je 1 K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v, za Ameriko in druge tuje države 2 K 60 v). — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2, naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“ Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. *****

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostrpna pettirvsta (šestina „Domoljubove“ širine, 34 mm) stane za enkrat 30 v če se tiska dvakrat 26 v, če se tiska trikrat 24 v. Pri večkratnem objavljenju znaten popust — Reklamne novice navadna garmondvrsta 60 v. *****
Čekovni promet pošto-hranilničnega urada št. 824.797. *****

Štev. 18.

V Ljubljani, dne 21. septembra 1905.

Leto XVIII.

Napredno gospodarstvo in posli

Razumno, napredno kmetijstvo more tudi pripomoči, da si kmet zagotovi potrebnih poslov. Na to se splošno premalo misli. Zato opozarjamo na to zlasti v dveh ozirih:

1. Živinoreja mora pametno napredovati. Naši hlevi so v velikem številu zelo slabi. Tu je treba napredka. Zračni, svetli hlevi, kjer se gnojnica redno odteka in gnoj lahko proti odstranjanju, morejo pač bolj mišati posle, nego zaduhli, zamazani prostori, kjer se gnoj gazi do kolen. Koliko lepše in lažje gre v pripravih hlevih delo izpod rok! Vrh tega je treba primernih jasli in razumnega krmljenja. Živina se ohrani čedna in bolj zdrava; s pametnim krmljenjem se pa prihrani silno mnogo dela. Ena dekla opravi v napredno urejenih hlevih toliko kot bi drugod dve ali celo tri komaj zmagale. Koliko olajšajo kmečkim gospodinjam in s tem tudi poslom dela mlekarne! Kakšne sitnosti so s prestavljanjem latvic, z deanjem v pinji in kuhanjem masla! Pridobljeni čas se zelo lahko drugod uspešno porabi. — Tudi v prešičoreji je rebanovega reda. Večna kuha, kuha, ki

je pri nas v navadi, mora zmučiti ženske, ki imajo kaj več prešičev v oskrbi, in jih spraviti ob dobro voljo. Priložnosti je dovolj, da se podučé gospodarji, kako je drugod po svetu, in izprevidijo, s kakšno lahkoto se krmijo cela krdela ščetincev.

Kmet, ki se s trdno voljo loti v vseh ozirih naprednega gospodarstva, napravi takorekoč šolo za dobre posle in vzgaja dobre gospodinje iz svojih dekel. Red in napredek vlečeta nase. Tam, kjer se more kaj naučiti, gre mlad človek rajše, nego pa tja, kjer ne vidi zase nobenega umskega napredka. Že zdaj vidimo, da dobre kmetije, kjer gospodarijo razumni gospodarji in snažne, pametne gospodinje, mnogo lažje dobe poslov nego tam, kjer vlada nered in nesnaga po starem kopitu.

2. Kmetu je neobhodno potrebno, da rabi, kjer je le mogoče, stroje, in s tem prihranja človeško moč. Silno je želeti, da bi združena misel tudi v tem oziru napredovala. Z združnim, vzajemnim sodelovanjem je namreč mnogo lažje vporabiti natorne moči, da gonijo stroje n. pr. veter, najbolj pa vodo. Mogoče je celo napraviti si tam, kjer se ne da dobiti druga natorna sila, parni motor. Bog je položil v natoro vse polno sil; samo ljudi je treba, da jih dvignejo.

Ljudje pa morajo seveda biti pred vsem tega prepričanja, da moramo na svetu drug drugemu pomagati, da smo drug na drugega navezani, in da se da kaj trajno dobrega doseči samo s krščanske ljubezni polnim skupnim sodelovanjem. Ne motimo se, če pravimo, da bi obnovljeni duh vzajemnosti prinesel mnogo svežosti v kmečko življenje, in bi tudi mlada dekleta in fante lažje pridržal pri kmečkem delu. Prepričaj se, ali celo netečne, drage pravde, polne žalosti in jeze, delajo kisle obraze po vsi hiši. Dekli in hlapcu je težko biti v takem. Vzajemna ljubezen med kmeti, bratska udanost, ki ž njo drug drugemu pomaga, pa razliva svojo veselo, tolažilno gorkoto tudi med posle. Ne prezrimo, da se vsak mlad človek želi kaj naučiti, in da si želi svežega, naprednega življenja. Zato brez skrbi trdimo, da bi napredno gospodarstvo združeno seveda s krščanske ljubezni polno stanovsko vzajemnostjo olajšalo marsikom skrb za posle. Črnogledci ne bodo zadovoljni z našimi besedami. Nimajo prav. V sv. pismu stoji beseda: Bog je naredil narode ozdravljive. Da, narodi in ljudje so ozdravljivi. Vse se da popraviti. Da in mora se ozdraviti tudi sedaj tako žalostno stanje največjega trpina, — kmečkega stanu.

Slavnost odkritja Prešernovega spomenika v Ljubljani.

Dne 10. septembra so v Ljubljani odkrili našemu pesniku prvaku spomenik. Dasi je Prešern v svojih pesnih opeval življenje vseh slojev, v prvi vrsti življenje preprostega kmeta, so liberalci priredili vso slavnost sami in prezrli pri tem vse kato-liško-narodno organizacijo. To so pa storili zato, da bi se potem bahali, češ, postavili smo Prešernu lep spomenik, sami smo slavili velikega slovenskega pesnika in nobeden nam ne bo megal več očitati, da nismo narodnjaki in v izdajalski zvezi z Nemci. Liberalci slave v Prešernu samo to, kar je slabega in poltenega, kar je dobro, pa zaničujejo. Slavijo ga posebno zaradi njegovih „zaljubljenih“ pesmi in povečujejo njegovo pravno slabo, pijanosti in vživanju vdano življenje. Zato so tudi na spomenik postavili razgaljeno žensko.

Pa kmalu so na slavnostni dan pokazali, da se boje vlade in Nemcev. Ruskemu guberniku, profesorju Zabolotskemu so delali tako dolgo ovire, da ne bi govoril in da bi tako liberalni prireditelji slavnosti ne prišli pri vladi v zamero, slavnostni govornik dr. Tavčar pa se ni upal govoriti o pomenu Prešerna za Slovane, ampak je po stari navadi prav nespretno udrihal po „klerikalcih“. Spomenik je naravnost proglasil za bojno znamenje liberalcev proti katoličanom, kar je kmalu potem tudi odkrito priznal liberalni „Notranjec“. Spomenik sam ni prav nič primeren za kraj, kjer stoji: iz vsega se razvidi, da so tisti, ki so imeli pri postavljanju spomenika največ govoriti, spomenik postavili nalašč na Marijin trg pred frančiškansko cerkev, da bi ime trga spremenili v „Prešernov“ trg. Zato so tudi izbrali tak spomenik, ki predstavlja poleg Prešerna nespodobno žensko podobo, ki se ne sklada s smerjo Prešernovih pesni. Iz spomenika se ne razvidi, da je bil Prešeren slovanski redoljub in da je proslavil krščanstvo v „Krstu pri Savici“, ker so na spomeniku upodobljene zgolj navadne nizke ljubezenske zgodbe. Pri slavnosti je bilo navzočega mnogo občinstva, pa večidel le iz drugih slovanskih krajev; največ ga je bilo iz Trsta in okolice in s Štajerskega, s Kranjskega pa najmenj. Ni pa dovolj, da se postavili Prešernu neprimeren spomenik in ga proglasili za liberalno last, dasi ga je ves slovenski narod brez razlike strank plačal, liberalci ga mislijo še hujše izrabljati. Ljubljanski župan Hribar namerava namreč peljati vse otroke obojega spola iz ljubljanskih ljudskih šol pred nago žensko na spomeniku in tam govoriti mladini v starosti od 6—12 let o Pre-

šernu. Vse se nad tem zgraža in to obsoja, ker ne gre, nedorasle otroke vleči po ulicah v procesijah spomeniku pesnika ljubavnih pesni in jim tam pripovedovati o Prešernu. Nežna mladina ni za to, da bi brala Prešernove ljubavne pesni, ki niso namenjene za otroke. Liberalci bi radi, da bi otroci ne šli za cerkvenimi procesijami in se ne učili krščanskega nauka, ampak hočejo, da otroci romajo pred spomenik pesnika in se uče ljubavnih pesni, ki zastrupljajo mlada srca. Proti temu se morajo vzdigniti vsi stariši in zahtevati, da se ne dovoli županu in zagriženim liberalcem, njih namera. Ljubljanski škof je zato pisal županu sledeče pismo: Na Goričanah, 13. septembra 1905 Blagorodni gospod! Dne 10. septembra odkriti Prešernov spomenik ima nad pesnikom pohujšljivo, nesramno odgaljeno žensko podobo. Kot poklican varih krščanske pravnote z gnjusom obsojam, da se je za pesnika tako pohoten spominek odbral, še bolj obsojam, da ga je mestna ljubljanska občina sprejela in v svoje varstvo vzela, najbolj pa obsojam, da se je nesramni kip postavil ravno pred cerkev, posvečeno prečisti Devici in Materi Božji Mariji v pohujšanje pobožnih vernikov obojega spola. Ta pohujšljivi kip je neprestano razžaljenje Božje, za katero je odgovoren odbor, ki je tak gnjusen spomenik odbral, in mestna občina, ki ga je na to mesto postavila in v svoje varstvo vzela. V imenu svojem, v imenu svetne in redovne duhovščine, v imenu vseh poštenih Ljubljančanov, posebno v imenu rahločutnih gospa in sramežljivih gospodičen ljubljanskih, v imenu nedolžne mladine, pa tudi v imenu vsega vernega ljudstva slovenskega, katero rado v Ljubljano prihaja, prosim Vas, go spod župan, prosim občinski odbor, odstranite pohujšanje, odstranite razžaljenje Božje, izvolite ta sveto sramežljivost globoko razžaljni kip nad pesnikovo glavo odstraniti in zameniti ga z drugim spodobno oblečenim. — † Anton Benaventura, škof.

Ricmanje.

Liberalci povsod po svetu in seveda tudi pri nas skušajo na vse mogoče načine izpodkopati edinost svete katoliške cerkve, dobro vedoč, da „nobeno kraljestvo, katero je samo zoper sebe razdeljeno, ne more obstati“. Če se bo kak katoličan uprl svojemu župniku, mu nagajal, delal težave, tak je v očeh liberalcev velik junak, in mu zaradi njegovega nasprotovanja do duhovnikov radi izpregledajo vse njegove druge napake. Če je neumen, da bi slušal travo rasti, ga bodo slavili kot presvitljenega in naprednega

moža, kateremu se je treba že deset let kov naprej odkriti.

Ravno tako pa tudi delajo, če se liberalen duhovnik, kakršnih je na Slovenskem hvala Bogu silno malo, ped drugo pretvezo upre svojemu škofu, in noče skazovati pokorščine v cerkvenih čeh, posebno če noče iti v službo tje, ga škof pošilja. Nekaj takega se je zgodilo v Ricmanjih pri Trstu. Ime Ricmanje znano po celem Slovenskem in še Liberalci so že skrbeli, da se je ta za kolikor mogoče daleč razglasila, ker upali, da bodo z Ricmanjskim vzgledom drugod ljudi zapeljali in pohujšali. Bogu, da se jim ta namera ni posrebila.

V Ricmanjih je bil pred nekaj leti duhovnik dr. Požar. Predno je prišel v Ricmanje za samostojnega kapelana, je bil župnik v Pazu. Tržaški škof ga je oddal od župniške časti, zakaj, to Požar je dobro vé, in ga poslal za samostojnega kapelana najprej na Pregarje, duhovniško mesto Trnovega na Notranjskem, odtod pa v Ricmanje pri Dolini blizu Trsta. V Ricmanjih je Požar zoper škofovo voljo vpeljal goličico pri sveti maši (stareslovenski obred pa z rimskim obredom), Ricmanjci so se njim oglasili za prestop k unijatstvu, in h grškemu obredu katoliške cerkve, in teli priti tudi pod družega škofa. Tako se ne sme kar meni nič tebi nič delati. Škof je dal dr. Požarju ukor in ga pozval k hovnim vajam; dr. Požar pa se je uprl, liberalci so dr. Požarja hvalili, zapeljali čez škofa, Ricmanjce dalje hujšali, zmešnjave so bile vedno večje. Škof dr. Požarja prestavil iz Ricmanj v Vrtno in poslal drugega kapelana v Ricmanje. Toda dr. Požar se je uprl škofu in ni hotel iti iz Ricmanj. Nastanil se je v hiši pri kapelanije in Ricmanjci so ga vzdričali nekaj časa ter ga na tak način še bolj trjevali v nepokorščini do škofa. Od škofa mesto Požarja jim poslanega kapelana so Ricmanjci preganjali, mu nagajali ter še potrebnega živeža niso hoteli prodajati. Prišli so celo v cerkev med sveto mašo razgrajati, vrvi pri zvonovih so porivali, otroci so v duhovnika pljuvali in se mu rojali, in druge surovosti počenjali, v cerkvi k maši pa niso hoteli hoditi. Vsled toliko britkosti je od škofa poslani duhovnik obolel in prosil začasnega dopusta in premeščenja iz Ricmanj, kar mu je tržaški škof oboje dovolil. Ošel pa je iz Ricmanj in zadnje tudi dr. Požar in si dobil v Trstu službo, in sicer v uredništvu liberalnega časopisa „Edinost“.

Tržaški škof je že v več pastirskih listih svaril od liberalcev zapeljane Ricmanjce, jih opominjal, naj se vdajo zaradi večine naj pomislijo na strašni odgovor, ki jih čaka

zaradi njih in zaradi njihovih otrok, toda Ricmanjci niso hoteli poslušati svojega škofa.

Silno žalostno je sedaj v Ricmanjih. Bolniki umirajo brez svetih zakramentov, otroci niso krščeni.

Pripovedujejo, da so nekateri umirajoči silno hrepeneli po duhovniku, a njihovi domači si vsled strahu pred družimi vaščani niso upali poklicati kakega izmed sosednjih duhovnikov, kateri so vsi od škofa pooblašteni, da smejo deliti Ricmanjcem svete zakramente. Nekateri pobožni Ricmanjci gredo baje kam daleč na b. žjo pot, da ondi prejmejo svete zakramente, katerih doma ne morejo. Če kdo umrje, vodi pogreb mesto duhovnika vaški župan, in mesto cerkvenih pogrebnih obredov zaigra vaška godba mrliču za slovo na zadnji poti . . . . . Toda ali more to pomagati umrlemu, ki je brez svetih zakramentov šel v večnost — ali more ta godba tolažiti sorodnike rajnega, ki so pustili umirajočega vsled strahu pred ljudmi brez zadnje tolažbe, ki so morda naravnost krivi njegovega večnega pogubljenja?

Vkljub tej strašni duhovni škodi pa liberalni listi hvalijo Ricmanjce, hvalijo liberalnega duhovnika dr. Požarja, hvalijo tudi druge liberalne duhovnike, če nagajajo svojemu škofu.

Vsem mislečim in prepričanim katoličanom pa je beseda Ricmanje nekaj groznega in svarilen opomin: Ne vrjeti liberalcem, ne vrjeti tudi takemu duhovniku, kateri se da od liberalcev zapeljati, da noče biti pokoren svojemu škofu. Naj je že kdo svetnega ali duhovskega stanu, ako v cerkvenih stvareh ne posluša škofa, veljajo o njem Kristusove besede: „Ako pa kdo cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nejevernik in očit grešnik“.

Političen pregled.

Državni zbor.

Po najnovejših poročilih bo sklican državni zbor najbrže 26. septembra. Med prvimi razpravami bodočega zasedanja bo vprašanje o laškem vseučilišču. Radovedni smo, kaj se bode speklo v tej razpravi, zlasti ker so postali zadnji čas Italijani sami needini, kje naj bode bodoče vseučilišče. Obmoški Italijani zahtevajo vseučilišče v Trstu, tirolski pa na južnem Tirolskem. Najpreje bode pa obrazložil ministerski predsednik svoje stališče o razmerah na Ogrskem, nato sledi prvo branje proračuna. Državnozbornemu zasedanju sledi potem šesttedensko zasedanje deželnih zborov, nakar bo zopet zboreval državni zbor.

Stalni obrtni odsek.

Zadnji čas je imel stalni obrtni odsek zopet več zelo važnih sej. Razpravljalo se je v njem o vprašanju ali naj se tudi od trgovca zahteva dokaz usposobljenosti. Vladin načrt se ne dotika tega vprašanja. Vlada stoji na stališču, da trgovina ostane prost obrt. Večina odsekova zahteva vsaj načeloma dokaz usposobljenosti tudi za najmanjše trgovce po vaseh. Proti temu je govoril poslanec Žitnik, ker se po njegovem mnenju na deželi mali trgovci ne žive samo od trgovine, marveč imajo skoraj brez izjeme še druge obrte ali gostilne, trafike, kmetije itd. Od teh vendar ne moremo zahtevati, da bi se preje učili v trgovini saj šest let, kar zahteva večina odsekova. Odsek je tudi sklepal o obrtnih strokovnih šolah. Sklenili so, da učencem obrtnih strokovnih šol ni potreba pomožniškega izpričevala, ako so se v šoli naučili praktičnega rokodelstva. Tudi o usposobljenostnem izpričevalu za ženske se je razpravljalo v obrtnem odseku.

Na predlog poslanca Šnaidarja je odsek sklenil, da se upelje obvezna mojstrska izkušnja. Dovolili so ponavljati izkušnjo onim pomočnikom, ki bi jo ne naredili. Odsek je sprejel tudi določila proti pijanosti, ki jih je svoječasno že odobril obrtni odsek. Kar se tiče usposobljenosti izpričevala za gostilničarja, bi kazale, da o tem sklepajo deželni zbori. Odsek je sklenil po daljši razpravi, da določil proti pijančevanju ne kaže sprejemati v obrtni red. Odsek se je nato posvetoval o obrtnih posreovalnicah za delo in službe. Končno je sklepal stalni obrtni odsek o koncesijah za izdelovanje, ki bodo v bodoče potrebne za izdelovanje umetnih mineralnih voda in o zaporu proti prestopkom obrtnega reda.

Zopet dva nova ministra.

Sedanji ministerski predsednik je pri svojih ministrih silno izbirčen. Pred kratkim sta odstopila dva ministra in sicer naučni minister in trgovinski minister. Seveda je imel tu zraven svoje roke Gavč. Cesar je oba odlikoval. Na novo je pa imenoval cesar za voditelja naučnega ministrstva barona Rinerta, za voditelja ministrstva notranjih stvari pa grofa Leopolda Auersperga. Vladni krogi trde, da izprememba nima politične važnosti. A druga poročila trde, da namerava Gavč v kratkem času izpremeniti svoje ministrstvo v parlamentarno. Nemci Gavču ne zaupajo in trde, da se Čehi povzročili sedanje premembo. Obenem pa naglašo nemški listi, da se Nemci ne smejo prezreti, ako preosnuje Gavč svoje ministrstvo v ustavno.

Na Ogrskem.

Iz Budimpešte poročajo, da se baje bliža konec Fejervarjeve vlade. Baje namerava vladar pozvati nekaj ogrskih veljakov, da mu poročajo o položaju. Nekateri sodijo, da bo položaj kmalu jasen Fejervari ve, da na merodajnem mestu ne odobruje njegovih načrtov, in je zato že hotel vložiti prošnjo za odstop. Sedanji položaj je povzročil Gavč, ki se je izjavil proti splošni volivni pravici, ker se boji, da če jo uvedejo na Ogrskem, se prične tudi v Avstriji velika agitacija za njo. V krogih ogrske zveze se jako zadovoljni z razvojem stvari. Če odstopi Fejervari, je to znamenje, da je vladar voljan odnehati.

Avstrija na Balkanu.

Vedni nemiri v Makedoniji kakor tudi oslabljenje Rusije v vojski z Japonci, so povzročili, da obrača Avstrija veliko večjo pozornost na Balkan, kakor svoj čas. Uradno sicer to zanikajo kakor vselej, kadar se kaka država pripravlja na kak usedepoln korak. Nameni države se najbolje izpoznajo, kako ima razpostavljene svoje vojaštvo. In zadnji čas naša država jako izdatno pomnožuje vojaške posadke v Slavoniji, osobito ob Donavi. Nedavno so namestili dragonce v Mitrovici, Rumi in Zagrebu. V Slavoniji so dobili vojaške posadke v čisto navadne vasice. Ob Donavi ležeča vojaška skladišča so preskrbeli z najmodernejšim razstrelivom, v trdnjavo Petrovaradin dovažajo topove in orožje. Osobito veliko je v trdnjavi gorskih topov, kar označuje avstrijske namene na gorati Balkan. A izključno seveda ni, da se vojaški krogi pripravljajo na morebitno ustajo na Ogrskem, kjer tudi ni vse tako, kakor bi moralo biti in kjer hujskajo skrivaj na vstajo najvišji plemiči.

Oboroženje Srbije.

Srbija si misli napraviti novih brzostrelnih topov. Vojni minister je v to svrhu že povprašal razne tovarne in si ogledal vzorce. Posebna komisija bo napravila v tovarnah samih, ki so se udeležile tekmovanja, prve preizkušnje, ker več tovarn iz raznih vzrokov noče poslati v Srbijo svojih topov.

Francoska v verskem boju.

Nasprotniki katoličanov nadaljujejo še vedno priljubljeno jim gonjo proti katoliškim samostanom na Francoskem. Navedli bi lahko celo vrsto slučajev, ki pač ne delajo nikake časti francoskim svobodomislencem, kako so vlomili framasonski briči v samostan, kako so ukradli dominikancem samostan, ki ga cenijo na 200.000 kron,

kako so nekemu župniku skrivaj prodali župnišče. In če pogledamo zgodovino polpretekle dobe francoskih katolikov, se ne čudimo, da se jim godi tako. Pomanjkanje organizacije katolikov, in ker se boje posegati v politične boje, je zakrivilo, da morajo sedaj toliko trpeti od protikatoliških junakov. Ker se je v zadnjem času v tem obziru mnoge zboljšalo, upati smemo na boljše čase francoskih katolikov. Začeli so se živahno gibati in pričeli prirejati praktične socialne tečaje. Ker izstopi letos in prihodnje leto iz francoske zbornice veliko članov in se bodo vršile prihodnje leto nove volitve za zbornice, videli bomo morda že takrat sadove mladega katoliškega gibanja v Franciji. Dal Bog!

Shod svobodomiselcev v Parizu.

Pred kratkim se zborovali v Parizu svobodomiselci najrazličnejše baže. Na zborovanju je prišlo do grozних nemirov. Anarhisti so hoteli imeti na dnevnem redu točko, da se izrazi priznanje propalemu falotu Malato, ki je izvršil bombni napad na španskega kralja in je sedaj v ječi. Nastal je velik šum. Sejo so morali zaključiti. Ko so se zopet sešli, je neka stara gospa predlagala, naj se mesto katekizma po ljudskih šolah poučuje — civilni zakonik. Ko so anarhisti opetovano dražili druge svobodomiselce z različnimi predlogi, so jih slednji potisnili iz dvorane. Tako se godi med svobodomiselci.

Ločitev Norveške od Švedske.

V Karlstadu se se sešli pred kratkim norveški in švedski odposlanci, da se posvetujejo o ločitvi Norveške od Švedske. Vsak dan prirede dve seji. — Predsedoval bo eni seji švedski in eni norveški pred sednik. Včeraj je predsedoval na predlog Norvežanov švedski predsednik Lundenberg. — Obravnave ostanejo tajne.

Po vojski.

Pred štirinajstimi dnevi se je razširila po svetu vest, da so se pooblaščenca, ki so kovali v ameriškem mestu Portsmut velepomembni mir, zjedini v vseh točkah in tako končali vojsko, ki je skoro celih devetnajst mesecev divjala na Daljnem Vzhodu, oslabila rusko velemoč in uvrstila Japonsko med prve vlasti v Aziji. Nešteto človeških življenj je ta vojska pahnila v smrt, povzročila neznošne gorje; v zgodovini človeštva

pa je velikega pomena: povzdignila je mongolsko pleme, katero ima sedaj v vzhodni Aziji prvo besedo, in osvobodila je rusko ljudstvo jarma samodržstva. Japonska je pokazala kaj premore maloštevilno ljudstvo, ki živi v urejenih razmerah in ve, zakaj gre v boj, Rusija pa, do kam jo je privedlo propalo plemstvo, dvorne stranke in omahljiv car. Res je, da je Japonska neizmerno žrtvovala in da je oslABLJENA, a tu se gre v prvi vrsti za rumeno pleme, ki se je vsled zmagonosne vojske zbudilo iz mrtvila in v prvič v zgodovini začutilo, da je pravzaprav eno gospodar Azije, svoje zemlje. Vojska je vzbudila dvoje izprememb: izpremembe na Kitajskem in izpremembe na Ruskem. Kitajsko armado preosnavljajo, kitajska poslanstva potujejo po Evropi in vse kaže, da se bo v kratkem Kitajska povzpela do tistega stališča in tiste moči, ki ji gre po njeni velikosti in legi na azijski celini. Vojska bo imela tudi velike posledice za ostalo evropsko posest v Aziji. Francoska, Angleška in Ameriške Združene države bodo morale svoje azijsko posest vse drugače zavarovati, kakor so je doslej. Mogočna Angleška je zaveznica male Japonske. Japonska bo odslej v Aziji zavzemala stališče Angleške, zlasti ker ji je morje vsled posesti Koreje zagotovljeno.

Kaj ima Rusija od vojske?

Japonska armada je ruskemu ljudstvu izvojevala, česar ni nameravala, — boljšo bodočnost. Odslej se bo Rusija okrepila naznotraj in obračala večjo pozornost na Evropo, kjer ima brezdvomno več koristi kakor v daljni Mandžuriji. Balkanski narodi pričakujejo od nje osvobojenja, ostali slovanski narodi pa upajo, da si bo Rusija, presta birokraških vezi in izkoriščevanja velikih knezov, pridobila med evropskimi vevlastmi kmalu zopet tisti ugled, ki ji pristoja po njeni ogromnosti in zgodovinski preteklosti.

Kdo je povzročil vojsko in kdo jo je končal?

Sedanji politični položaj je tak, da bo od miru poleg Japonske imela največje korist Angleška, ki je tudi prava povzročiteljica te vojske. Angleška je hotela Rusijo oslabiti in je naščuvala nanjo Japonce. Seveda se ne vé, kako se bo to Angleški izplačalo v daljni prihodnosti. Dregnala je v tleči pepel in najbrž je zanetila velik ogenj, ki bo v nedoglednem času lahko uničil tudi najdragocenejšo angleško kolonijo, prednjo Indijo. Narodna zavest in kulturno edinstvo azijskih narodov je vzbujeno, pridne roke bodo gradile na tej podlagi dalje, Evropecem pa bodo izpodmaknili tla. Vsa zasluga za

mir gre Rooseveltu. Najbrž so ameriški finančniki v sporazumu z drugimi zapred obredvema vladama, da jima ne bodo več posojil, na kar sta se seve morali vdati. Odločili so v Tokiu, kjer so dali tiste kcesije, ki jih je zahteval Witte. Sicer je tudi Rusija znatno odnehala, ker je, kakor se uradno poroča, izročila pelovico Sololina, dasi tega izprva nikakor ni storiti.

Kaj je dobila Japonska?

Japonska je dobila Koreje, za katero se je bojevala stoletja in s Port Arturo vred gospodarske in trgovinske koristi na Daljnem Vzhodu, ki jih bo seveda za seboj merala deliti s Kitajci in Angleži. Na Japonskem je pa ljudstvo in časopisje razburjeno. Iz Tokia brzojavljajo, da listi zahtevajo, naj se mirovni pogoji nikar ne pišejo od japonskega cesarja. Zgodilo se je že več pouličnih nemirov, katere so povzročili nasprotniki mirovnih pogajanj prijatelji vojske. Dasi je Japonska od svojih prvotnih zahtev silno odnehala, je vendar dobila mnogo, mnogo. Zato se mora vsakemu čudno zdeti, da se dobe na Japonskem ljudje, ki so proti sklenjenemu miru.

LISTEK.

Kdo je bil kriv?

(Josip Brožek.)

Po gladki cesti iz mesta sta stopala po časnih korakov dva že bolj priletna mlada Solnce jima je sijalo nad glavama z močjo, listje na drevju je bilo mirno in najmanjši vetrček ga ni zazibal. Ptici se poskrili v grmovje, da bi šele proti večeru zažgoleli svojo hvalnico stvarnika samo cvrček je neumerno prepeval na polju.

„Danes je pa gorko“, spregovoril je prvi naših potnikov in slekel suknjič.

„Res je“, odvrnil je drugi, „Bog da da ne bi bilo proti večeru še kake nevihte, kar se prav rado zgodi po taki vročini.“

„Upajmo, da nas bo Bog obvaroval kaj hujšega. Zakaj pa še ti ne slečeš suknjiča, veliko manj ti bo vroče, če boš golorok.“

„Bi že, pa nesem v žepu nekaj igračk za fantka, pa se bojim, da bi jih ne položil, potem bi mi slaba predla.“

„Zakaj pa?“

„I tako imajo naučenega, da mu mora vsak kaj prinesti, če kam gre, če pa ne, pa cvili in joka, da je joj.“

„To imate pa res dobro naučenega.“

„Bojim se kaj bo iz njega ko doraste.“

to sem se veselil vnuka in ga silno težko
kakoval, zdaj je pa vse drugače, kot sem
in mislil."

"Ali je dečko bolehav?"

"O ne, je čvrst in prav živahen, toda
slabo ga vzgajata mlada dva. Snaha
dá in dovoli vse, karkoli se mu poljubi.
ščila sta ga že raznih priimkov, s ka-
mi obklada očeta, mater in tudi mene.
maj da govori, pa že kriči za menoj:
ec, dedec, ona dva se mu pa smejeta.
jim se, da se bo taka vzgoja nad njima
bridko maščevala."

Med tem pogovorom sta prišla meža
majhne vasi, in oni z igračkami za vnuka,
ri Osojnik, se je ustavil takoj pri prvi
ob cesti rekoč:

"Jaz sem že doma, pa z Bogom in pe-
dan nas kaj obišči."

"Z Bogom", odvrnil je drugi in korakal
cesti dalje.

Pri Osojnikovih so se res slabo brigali
vzgojo triletnega Jožka. Vsaki njegov
ji se je moralo ustreči, vse je moral de-
i v roke, karkoli mu je srce pozelelo.
ž se je včasih nad takim početjem ne-
liko pojezil, pa materina ljubezen je vedno
lagala in po navadi se se končali taki in
taki prizori s tem, da se je Jožku želja
polnila, oče pa je moral čuti očitane, da
prestrog in mu ni prav nič za otroka.

"Ne res, Jožek, ata se dedec?" dejala
zaslepljena mati sinku, "le požugaj mu!"
Jožek je požugal očetu in brbljal: ata
dec.

V začetku se se takim besedam otro-
vovim vsi smejali, a deček je kmalu dobil
di druge ne posebno lepe besede, s kate-
ni je obkladal one, ki so mu kaj ugo-
rjali. Ako se takoj ni spolnila njegova
lja, se je vrgel na tla, cvilil, jokal in
cal, dokler se ni zgodilo, kar je hotel
peti.

Staremu Osojniku to ni bilo všeč in
koč se je snahi bridko pritožil, da ga je
žek kar za res že ozmerjal.

"Ne ne bo vas ubilo to ne, če vam
ako besedo reče, otrok je otrok", zavrnila
je snaha osorno.

"Saj jaz lahko prenesem to, toda otrok
bo tega navadil in pozneje, ko doraste,
ravno tako govoril."

"Če se je navadil, se bo že tudi od-
dil."

* * *

Neko nedeljo popoldan je odšel stari
sojnik v cerkev h krščanskemu nauku in
naha tudi. Ostal je doma samo mladi Osoj-
nik z Jožkom. Ker ni imel ravno posebnega
pravila, je vzel iz skrinje listnico in začel
reštevati denar, ker je bil namenjen v sredo
semenj po konja.

Ko Jožek zagleda lepe papirnate ban-
kovce pri očetu, se takoj oglasi in jih hoče
tudi on dobiti v roke.

"Ne smeš, Jožek, to ni zate", pogovarjal
ga je oče.

"Je, je, ata dajte, ata dajte, začel je kri-
čati deček na ves glas, in ker ga oče ni
mogel drugače utešiti, mu je dal prazno
listnico. A Jožek jo je hitro pregledal in ko
je videl, da je prazna, jo je zalučal za vrata
in se spustil v še glasnejši jok.

Hočeš, nočeš, "moral" mu je dati ne
spametni oče bankovec — stotak.

"Na, Jožek, na, pa pazi, ne smeš raz-
trgati."

Jožek je utihnil, pregledoval in gladil
stotak. Med tem je oče spravil ostale ban-
kovce v listnico in odšel iz hiše, ker je v
hlevu začul neki ropot.

Čez malo časa se je vrnil in bil sko-
koma pri Jožku, ki je dražil psa s stotakom,
mu ga ponujal in zopet pulil iz gobca. Ravno
v tem trenutku sta si Jožek in pes — bo-
disi nalašč, bedisi po nesreči — stotak
bratsko razdelila. Jožek je držal eno pole-
vico v roki in začuden gledal očeta, ki je
priskočil, brcnil psa, da je bolešno zacvilil
in zbežal pod klop z drugo polovico ste-
taka. Osojnik je strgal Jožku polovico ban-
kovca iz rok in skočil za psom, da bi dobil
še drugo. Šele čez nekaj časa jo je našel,
a manjkal je precejšen košček. Začel je na
mizi iz dobljenih kosov sestavljati stotak.

Med tem se je vrnila žena iz cerkve
in stopivši v sobo, začudena vprašala: "Kaj
pa počneš?"

"Kaj počnem?" Lepo imaš otroka nauče-
nega. Le poglej, kako mi je raztrgal stotak.

"Zakaj si mu ga pa dal v roke?"

"Zakaj sem mu ga dal, saj sem mu ga
moral, ker ni hotel odnehati."

"Pa bi mu bil dal kaj drugega!"

"Palico bi mu dal čez hrbet in tebi
tudi, ker si ga tako pokvarila."

"Ata, dedec", oglasil se je med tem
Jožek, ki je dozdej tiho in čemerno sedel
v kotu.

Zdaj se Osojnik ni mogel več — pre-
magati in udaril otroka po hrbtu prvič, od-
kar je bil na svetu. Mati se je potegnila za
sina in med zakonskima je prišlo do pri-
zora, pred katerim rajši spustimo zagrinjalo.

* * *

Ko je prišel stari Osojnik domov, je
tako zapazil, da je mladima prišlo nekaj
navskriž, ker ga ni nobeden ogovoril in
tudi med seboj nista spregovorila besedice.
Kaj je bil vzrok prepira, ni vedel in tudi
ni hotel poizvedovati.

Drugo jutro se je mladi Osojnik od-
pravil in šel v bližnji trg, da bi menjal raz-
trgani stotak. Hodil je od trgovca do trgovca,

a nobeden ga ni maral, slednjič ga je ven-
dar oddal v neki gostilni za osemdeset gol-
dinarjev. Dasiravno mu je bilo za dvajset
goldinarjev jako veliko, vendar je bil vesel,
da ni prišel ob cel stotak, in urno je ubral
pot proti domu.

Doma je povedal tudi očetu, kaj je na-
pravil Jožek s stotakom in da ga je s tem
pripravil ob dvajset goldinarjev.

"I zakaj pa nisi šel menjat v davka-
rije", začudil se je stari Osojnik, "tam bi
ti ga bili izplačali popolnoma, k večjem če
bi bili utrgali par krajcarjev."

"To mi ni niti na mar prišlo", odvrnil
je mladi, "bom saj drugokrat bolj previden
in ne bom dajal otroku kaj takega v roke."

Na ta dogodek so pri Osojnikovih
kmalu pozabili, Jožek pa je tudi kmalu po-
zabil na to, da je bil že enkrat tepen in je
postajal vedno hudobnejši. Toda pokarati si
ga ni nikdo upal in tudi ni smel; zaslepljena
mati pa se je vedno vlekla za svojega ljub-
ljenca in ga izgovarjala in zagovarjala ko-
likor se je dalo.

Ko je začel hoditi Jožek v šolo, smilil
se je materi v dno srca in ako bi bilo šlo
po njeni volji, bi sinko ne bil nikoli videl
šole od znotraj. Oče pa se je bal kazni in
gonil sinka vsak dan v šolo, ne meneč se
za to, da se mu ne ljubi.

Toda tudi v šoli je pokazala slaba
vzgoja Jožkova neizogibne posledice. V šoli
in zunaj šole je bil poreden in razposajen
kot nobeden, in učitelj je pred vsem raz-
redom izjavil, da bi bilo njegovo največje
veselje, če bi Jožka ne bilo v njegovi šoli.
"Ako bo šlo tako dalje, tedaj bo zate pre-
male palc zrasle v vaši hosti", dejal mu je
nekeč učitelj. Te besede je zvedela mati in
šla takoj nad učitelja ter razsula nanj cele
litanije očitanj in zabavljic.

"Le vzgojujte sina, kakor vam drago,
saj posledice bote sami čutili", dejal je uči-
telj mirno in obrnil razkačeni materi hrbet.

Leta so minevala, Tonček je nehal ho-
diti v šolo in učitelj si je oddehnal.

Stari Osojnik je tudi že umrl in brž-
kone v svojo srečo.

Osojnikov Jože je postal največji kričač
in razposajenec v vasi. Nobenega pretepa
ni bilo brez njega in kjerkoli se je vršila
kaka nerodnost ali neumnost, gotovo je bil
Jože kolovodja ali saj kako drugače ude-
ležen.

Zdaj bi bil Osojnik rad svaril in kaz-
noval svojega sina, toda bilo je prepozno.
Jože se ni bal niti očeta, niti matere. Delal
je vse po svoji glavi, popival, ponočeval in
zapravljal denar s kvartanjem. Če ni dobil
denarja od očeta ali matere, je jemal doma
žito in druge stvari ter jih predajal in de-
nar zapil.

Stariši se se bridko spominjali učiteljevih besedi in grenko obžalovali zanikrno vzgojo svojega sinka. Nevede, kako bi ga spravil zopet na pravo pot, je zapiral oče pred njim žitnice, opominjal ga z lepe in grdo, ni mu dajal denarja a vse brez uspeha.

„Saj nisem tri leta star otrok, da bi mi vedno pridigovali in bi ne smel niti korak iz hiše“, odgovarjal je sprijeni sin osorno.

„Nikdo ti ne brani poštene družčine in nedolžne zabave, pusti le ono sprijeno to varišijo, kvartanje in popivanje in se ob-

našaj, kot se poštenemu mladenču spodobi“.

„Vedno stara pesem, dajte mi rajši kaj denarja, drugače grem od doma. Zastonj vam ne bom delal.“

„Ako se nečeš poboljšati, le pojdi kamor te vleče“, zaklical je razsrjeni oče.

„Saj pojdem, bote videli, da bom tudi brez vas lahko živel.“

„Le pojdi mi spred oči, toda“ — in svareče je dvignil roko, da bi mu požugal, toda roka je omahnila in z boleznim vzklikom se je zrušil oče, zadet od kapi, na tla.

Sin se je zgrozil pri tem prizoru in kot divji bežal od doma proti bližnjemu gozdu. Vlegel se je v senco in skušal pomiriti razburjeno vest. Toda vedno je videl pred seboj le nesrečnega očeta, s povzdignjeno roko, ki mu srdito žuga.

„Kaj sem storil“ — zaklical je obupno in se spustil v glasen jok. „Kriv sem očetove smrti! Jaz nesrečnež!“

(Konec prih.)

Razgled po domovini.

* **Umrl je** dne 5. t. m. na bleškem otoku preč. g. kn.-šk. svetnik Frančišek Jereb, bivši župnik v Zasipih. Rojen je bil 28. avgusta 1833. l. v Cirknem na Goriskem, v mašnika posvečen 30. julija 1857. Služboval je nekaj nad eno leto v St. Vidu pri Vipavi, do l. 1867. v Polhovem Gradcu, l. 1867. pa je postal župnik v Zasipih, kjer je ostal do l. 1900, ko se je podal v pokoj na bleški otok k Materi božji. Pokojnik je bil vnet, goreč duhovnik, prijazen do vsake svojih ovčic. Kakšno skrb je imel zanje, priča to, da se je še v pokoju vedno zelo zanimal za vse, kar se je godilo v nekdanji njegovi župniji. Da je v svoji veliki pobožnosti kar najbolj vestno skrbel za duhovni blagor svojih ovčic, o tem mi ni treba še posebej govoriti, omenim naj le, kako je tudi skrbel za časno srečo, zlasti za pouk in izobrazbo Zasipljanov s tem, da je celih devetnajst let poučeval vse predmete. Nakupil si je celo na lastne stroške razna učila, ki jih vselej še moderne šole nimajo. Pri vsem tem trudu in delu pa je bil rajni gospod skromen, pričakujoč plačila od zgoraj. Vendar je vsaj nekaj plačila dobil že tu: Presvetli knez in škof so ga imenovali zaradi njegovih velikih zaslug za cerkev in šolo za kn.-šk. duhovnega svetnika. Zadnja leta je živel pri Materi božji na otoku in stregel romarjem, kar je mogel kot bolehen starček. Navsezadnje je pa moral popolnoma prenehati z vsakim delom, kajti pred dobrim letom ga je zadel mrtvoud, ki ga je priklenil z malim presledkom na bolniško posteljo. In tu se je šele pokazala njegova ljubezen do Boga in pobožnost: Nikoli, pa prav nikoli, dasi sem ga velikokrat obiskal, ni tožil o svoji bolezni, bil je potrpežljiv kakor Job, vedno vedrega duha in veselega obličja. Najhujše mu je bilo, ker ni mogel v cerkev k Materi božji; le s silo smo mu cerkev ubranili. ko smo videli, da bi mu to škodovala. Zato je bil pa tudi pri vseh priljubljen. To je zlasti pokazal njegov pogreb. Osemnajst duhovnikov ga je spre-

milo k počitku, celo žalno slovesnost je vedil mil. g. prelat Rozman, sošelec rajnika, in je tudi prelepo govoril pokojniku za slovo. Udeležila se je cela Zaspiska fara in Marijina družba z zastavo, občinski odbor gorjanski z g. županom Žumrom, spremilo ga je z otoka v Zasip veliko grajskih župljanov, zlasti mnogoštevilna grajska Marijina družba z zastavo in pevskim zborom, ki je posebno lepo pel tri nagrobnice in črno mašo. Bog povrni blagemu gospodu vse, kar je dobrega storil! Naj v miru počiva med svojimi ovčicami!

40letnico mašništva obhajali so pretekli mesec na Brezjah pri Mariji Pomagaj sledeči preč. duhovniki: Ažman Jan, duhovni svetnik, župnik v Gorjah; Jereb Matej, župnik v Predvoru; Kadunc Matija, župnik v Preloki; Pavlič Damijan, župnik v Kostanjevici; Notar Anton, ekspozit v Sturjah pri Sežani; Pristov Simon, beneficijant v St. Vidu pri Zatičini. Zaradi bolezni ali zaradi drugih vzrokov so bili zadržani: Žužek Janez, ameriški misijonar, sedaj v Vodica; Tomazin Ignacij, misijonar v Ameriki; Sotar Franc, v pokoju v Stari Loki; Pečar Jožef, v pokoju v Kranjski Gori; dr. Megulič Mihael, župnik v Stillsriedu pri Dunaju. Udeleženci so se zbrali prejšnji dan v samostanu očetov frančiškanov na Brezjah, kjer jim je pri večerji preč. duh. svetnik Ažman Jan. na kratko omenil življenjepisa, kraj in čas smrti vseh umrlih sošolcev, katerih se je že velike preselilo v večnost. Slavljenec je nadalje naznanil in prebral pismo sv. Očeta, v katerem je podelil vsem apostolski blagoslov. Na dan slavnosti daroval je peto sv. mašo ob 6. uri č. g. župnik Jereb, med katero je pel domači brezjanski pevski zbor pod vodstvom g. Boleta. Na to je imel preč. g. svetnik Ažman slavnosti primeren, krasen govor, katerega so jubilarji in zbrano ljudstvo z največjo pazljivostjo poslušali. Ob 8. uri daroval je peto črno sv. mašo z libere za vse umrle sošolce, č. g. župnik Pavlič Damijan. Pri kosilu se se vrstile razne napitnice. Slavljenec pozdravil je tudi vč. g. dekan Novak iz Radovljice ter jim v svojem govoru želel obilne blageslova v vinogradu Gospodovem in izrazil željo, da bi jim ljubi Bog po priprošnji Marije Po-

magaj dal dočakati še vsem zdravim in krepkim 50letni jubilej. Vsi navzeči jubilarji se še trdnega zdravja in v kolikor je po človeško sklepati, se bode ta želja g. dekana tudi uresničila. — Bog živi 40letne jubilarje ter jim daj dočakati tudi zlate maše. V to pomagaj Bog po priprošnji Marije.

Kmetijska šola na Grmu. Deželni odbor vabi sedaj v to šolo. Ogrevani smo se vedno za to šolo in jo priporočali. Letos se je pa na tej šoli nekaj predrugačilo, da ne moremo brezpogojno priporočati našim kmetovalcem, da bi pošiljali svoje sinove na to šolo. Z odlokom z dne 11. apr. 1905 je dovolil dež. odbor kranjski (g. grof Barbo ima menda to šolo v svojem področju) učencem kmetijske šole prost izhod in obisk gostiln ob nedeljah in praznikih. Povdarjalo se je večkrat v raznih vabilih in priporočilih, da se učenci kmetijske šole vadije v varčnosti. Saj je res našim gospodarjem varčnost pred vsem potrebna. Lepa varčnost in napeljevanje k varčnosti bode to, ko bodo 16 do 18letni fantki ob nedeljah in praznikih obiskovali gostilne in se vračali vinjeni v zavod. H krščanskemu nauku v cerkev se jim ne dovoli, v gostilno pa bodo moraliti, da ne bodo od tovarišev zaničevani. Mi smo od gojencev samih izvedeli, da so bili tako proti svoji volji prisiljeni k obisku gostiln. Naš slovenski kmet že tako rad pije in ne rabi zato še posebne šole. Deželni odbor je sploh s tem odlokom zadal velik udarec disciplini. Mi bi želeli, da bi se rajše drugače preskrbelo boljše za gojence, ki so opravičeno mnogokrat pokazali svojo nevoljo.

— **Društveni koledarček.** Kmalu dobimo „Društveni koledarček“ za leto 1906, kateri se bode odlikoval od lanskega s še bolj izbrano in bogato vsebino. Ker je izdajanje vsakoletnega koledarčka zelo važno podjetje, ne bi smelo biti nobenega slovenskega moža in mladeniča, ki ne bi nesil pri sebi tega našega koledarčka kateri nadomesti lahko vsled svoje praktične uredbe vse druge za-

re, notese i. t. d. Zato pa nabira-
lji naročnikov pozor! Izku-
ne nabrati kolikor največ mogoče naroč-
ov in pošljite nabiralne pole, katere so
vam poslale, vsaj do 1. oktobra t. l.
naslov "Slovenske krščan-
socialne zveze" v Ljub-
ani, v katere korist je namenjen dobi-
iz koledarčka Lanske naročnike, ki
niso poravnali računa za
ledarček za letošnje leto,
prosimo, da store to takoj,
ne bo treba pošiljati novih opominov.

Popravek. Resnici na ljube po-
mimo, da se g. Engelman ni udeležil one
ke ob selski luži, kakor smo poročali v
dnji številki našega lista, pač pa je bil,
kor se nam poroča, ob istem času v
ugi družbi in vasi.

Gorenjske novice.

* Posvečenje nove cerkve

na Bledu se je izvršilo nad vse slovesno.
blejci, ki jim je „Narod“ svetoval, naj vza-
jejo za škofov prihod brezove metle v
ke, so ubogali in vso nesnago pomedli
ledu, tudi liberalna nesnaga je morala vsa
kraj, tako, da so sprejeli škofa in se slo-
esnosti udeleževali samo pristno katoliški
erni ljudje, katerih je bilo na tisoče. Pa
e precej več so storili, kot so liberalci
svetovali: Bled je bil odet v slavnostno
dejo; vse polno mlajev z napisi je krasilo
ot, po kateri je presvitli knezoškof prišel
svetinjami na Bled, prostor okrog cerkve
o pa vrli Blejci izpremenili v pravi gozd
asajen z mlaji. Slovesnost posvečevanja se
e začela ob osmih zjutraj. Prisostovalo
e nad 20 duhovnikov in nebroj vernega
udstva, ki se je štele srečno, da je uča-
ale to slovesnost. Zahvala za vse sreče in
veselje, ki ga imamo Blejci nad nove cer-
kvijo, gre poleg Bogu v prvi vsti g. žup-
niku Oblaku, ki je žrtvoval za novo cerkev
se, kar je imel, celo zdravje si je izpod-
kopal s preobilnim trudom. Zato ga pa
Blejci tembolj ljubimo in spoštujemo, čim-
bolj mu gotovi ljudje mečejo polena pred
noge, ki pa ne zadenejo njega, ampak zelo
občutno tiste, ki jih proti Gospodu mečejo:
Pravica in resnica je še vedno našla pot,
če ne prej pa pozneje.

* Obenem v svet, obenem

iz sveta. Kakih 50 let bo od tega, kar
se Birtov oče naložili tri tunjiške dečke in
se jih potegnili v Ljubljano v šole. Kakor
so jih klicali v šoli profesorji po abecedi,
tako jih je letos poklical Bog vse tri po
abecedi k sebi. O Svečnici je umrl Stele
Ivan svečar in posestnik v Kamniku, konec
februarja France Šmidovnik pri svojem bratu
župniku v Prečini, 11. marca pa o. Nikolaj

Traven v Novem Mestu. Sicer niso dosegli,
kar so starši pričakovali, vendar je bil
vsakteri izmed njih možak korenjak na svo-
jem mestu in vsak je zapustil časten spomin.

* **Nemško trirazrednico** so
otvorili letos na Savi pri Jesenicah. Potrebna
gotovo ni, ker je vseh nemških otrok ko-
maj za en razred. Namen razširjanja „Süd-
markine šole“ je jasen. Loviti hoče sloven-
ske otroke. In ta lov žalibog ne bo brez
uspeha. Kakor čujemo, so nekateri slovenski
starši zapisali svoje otroke v nemško šolo,
da bi se naučili nemščine. Gotovo privo-
ščimo slovenskim otrokom, da bi se kolikor
mogoče izobrazili, a obžalujemo pa to, da
svojo izobrazbo iščejo tam, kjer lahko trpi
njihova narodnost. Zato pa naj se merodajni
krogi potrudijo, da se čimprej ustanovi na
Jesenicah osemrazrednica, kjer se bodo otroci
lahko naučili vsega, brez nevarnosti, da bi
se potujčili.

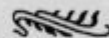
* **Slovesno blagoslovljenje**
otroškega vrtca družbe sv. Cirila in Metoda
na Savi pri Jesenicah je bilo v nedeljo dne
17. septembra. Več o slavnosti prihodnjic.
V vrtcu na Savi bosta dva oddelka, na Je-
senicah otvori družba poseben vrtec.

* **Iz Sostrega.** Po štiriletnem vest-
nem delovanju so nas zapustili naš g. ka-
pelan Feliks K n i ž e k. Zlasti so bili ve-
lik prijatelj šolske mladine. Ne bomo tudi
pozabili, kako so nas podpirali z dobrim
berilem in v tem oziru veliko storili za
prebuje sostrske fare na krščanski podlagi.
Bog vse stoterno poplačaj!

* **Dve smrtni nesreči en dan.**
Dne 15. septembra so pri gradbi električne
železnice na Savi izkopavali drevo. V istem
času, ko je drevo padalo, pride mimo 16le-
ten fant, rodom Hrvat ki se ni mogel v
pravem času umakniti. Drevo mu je padlo
na tilnik. Bil je takoj mrtev. Isti dan je pa
na Hrušici povozil vagon Čeha Ježefa Po-
rubskega čez prsi, da je v kratkem izdihnil.
Granik je padel v kamenolomu na Mirci
domačinu Francišku Hafnerju tako močno
na noge, da bo težke okrevale.

* **Iz Pirnič pri Medvedah.** Naše
prostovoljno gasilno društvo je priredilo
dne 27. avgusta lepo slavnost. G. kaplan iz
Smlednika nam je blagoslovil nov gasilni
dom ter orodje. Slavnost je posebno pov-
zdignila slavna mengiška godba. Vse se je
izvršile v najlepšem redu. Zahvalo izrekamo
č. g. smleškemu kaplanu, dalje blag. gospodu
načelniku, učitelju v smartnem pod Šmarno
goro ter podnačelniku blag. g. Josip Lavti-
žarju, ki sta si oba stekla za obstoj in pro-
cvit društva obilo zaslug. V 4 letih svojega
obstanka ima društvo svoj dom, brizgalno,
drugo orodje ter oprave za 22 mož. To
pove dovolj! Vrlemu in prepotrebemu dru-
stvu kličemo: Le naprej! Na pomoč!

* **Konjski strah.** Med Hrušico
in Jesenicami bi se bila kmalu pripetila vsled
avtomobila velika nesreča. Vozniki so vo-
zili nad strmim bregom med Hrušico in Je-
senicami, približa se jim nasproti avtome-
bil. Vozniki mahajo, naj se ustavi in jih po-
čaka, ker je bilo ondi zelo nevarno mesto.
A avtomobil vozi naprej prav pred konje,
kjer se je moral ustaviti, ker ni bilo mo-
goče naprej. Sedaj pa pride najlepše. Voz-
niki so poskušali pognati, a niso mogli na-
prej, konji so vedno silili nazaj in je bila
velika nevarnost, da se vse skupaj ne pre-
vrne čez ceste v doline. En konj je bil že
pod cesto in so ga vozniki komaj rešili. A
avtomobil na opetovane prošnje voznikov ni
hotel nazaj vsled česar so morali obrniti
vozniki svoje težke vozove in jih odpeljati
v stran na polje, da je mogel po cesti av-
tomobil. Konji so voznikom vsled avtomo-
bila že tako splašeni, da se boje že vsakega
kolesarja. Vozniki so vsi zelo razkačeni.
Cuvajti postave se hitro blizu, če voznik na
gotovem kraju ne podloži coklje, a proti
avtomobilom imajo zaprte oči. Vozniki pra-
vijo, da tega ne bodo dolgo trpeli. Morda
bi naši poslanci tudi lahko kaj storili proti
temu?

Dolenjske novice.

Z ribniške zemlje.

† **Dolge počitnice** ima sodražka
šolska mladina, ker šolsko poslopje še ni
urejeno za porabo. Seveda sedelo se ne bo
lahko pri miru po šestmesečnih počitnicah.

† **Poljski uzmoviči.** Čujejo se
pritožbe, da semtertje kar čez noč izginjajo
pridelki s polja. Zdi se, da to nekateri še
za greh nimajo, ko je vendar še mnoge grši
jemati stvari, ki se ne morejo dejati pod
ključ. Radi bi priporočili tudi orežnikom,
da bi napravili semtertje kak nočen izpre-
hod čez polje.

† **V zadnjih zdihljejih** je vas
Purga ob pobjdu razvalin ortneškega gradu.
Zadnja hiša že nima več strehe, ker si je
njen gospodar zgradil novo hišo na Hudem
koncu. Ko pade zadnja stena, onda zgine vas
Purga z zemeljskega površja in zadnja živa
duša zapusti kraj, kjer je bilo v prešnjih
časih bujno in bojno življenje. — Še prej
pa se je ločila s sveta vas Raplovo, ki je
stala ob cesti iz Pekla na grad Ortnek. Zad-
nja letnica od te preminule vasi je 1856.
Zemlja obeh teh vasi je prešla v last gra-
ščaka Koslerja. Tamkaj, kjer se je pred leti
zlatila pšenica, kjer je zoril naš „fermentin“,
kjer so se košatili orjaški kostanji, tamkaj
se zibljejo zdaj vitke smreke. Lepo pa je od
Koslerjeve grajščine, da ima izključno do-
mačine v svoji službi.

† **Novice s Slemen.** Slikarija v
župni cerkvi pri Sv. Gregoriju je dovršena.
Le enega lesnega mojstra moramo še čakati,
sicer bi se precej podobe svetnikov slovesno

blagoslovile. — Gasilni dom bo tudi vsak čas pod streho. Hiti se zato tako z zgradbo, da bi ribniški gosp. dekan ob cerkveni slovesnosti blagoslovil tudi dom in gasilno orodje. — Sadja imamo letos tako malo, da grizemo jabolka, ki bi jih vlani še ne pogledali. Tudi se ne zmenimo, ako si je v njih kdo priredil svoje stanovanje in delavnice. — 19. t. m. bomo obhajali obletnico prvega lanskega snega in sicer v vročini sv. Jakoba.

† **Učiteljsko službo na Robu** je prevzel gospod R. Fink dosedaj učitelj v Laščah.

Iz litijskega okraja.

† **Smrtna kosa.** V Litiji je umrl v nedeljo, 3. septembra občeznani g. Anton Koprivnikar, posestnik in dolgoletni cerkveni ključar v 61 letu svoje starosti. Pogreb je bil kaj lep. — V Radečah pri Zidanem mostu je umrla Antonija Brunšmid, v starosti 29. let. Bila je žena nekdanjega radeškega župana, ki je pobegnil v Ameriko. — V Ameriki pa je umrl Luka Habat, nekdanji podjetnik v Zagorju. V Ameriki je bil v nekem salonu za natararja. — V Smartnem je zapustila svet Alojzija Regali, nekdanja cerkvena pevka.

† **Stari, močni pa vrli ljudje** so v St. Lambertu. Če se o vseh in vsako vrstnih ljudeh že piše, zakaj ne bi enkrat prišla na vrsto tudi častitljiva starost. In gori v St. Lambertskih višavah se take korenine. Pred časom se je nekdo bahal po pravici v „Domoljubu“, da je 80 let star, pa še mlatil, lejte, pri nas 83letno Marijo Končar, ki je letos gonila mlatilni stroj. In pa Jožefa Baša, ki ima devet križev, ki se je sicer nekaj letos tepel z boleznijo, pa je spet zdrav. Ne smemo pozabiti tudi Marije Mlinar, štiriinosemdesetletne starke, ki še k maši pride, dasi ima skoraj eno uro v hrib hoda. Pohvalimo še Urbana Kosmača — osemkrižnega — ki še sam gospodari in v mlinu melje ter je za krščansko organizacijo bolj navdušen kot marsikak mladenič. No, takih vrlih starin imamo še več. — Zato pa prid' vrh planin, nižave sin; tu zdrav je zrak in rod krepak!

† **Drobne novice.** 50 litijskih izletnikov je na Malega Šmarna dan pohitele na prijazni Kum. Prihodnje leto nameravajo gori postaviti planinsko kočjo. Ugajalo je vsem. — O Rudolfu Simončiču, ki se je ponesrečil na savskem kolodvoru in umrl v ljubljanski deželni bolnišnici, se ne more dognati, odkod je doma. — Zadnji semenj v Smartnem je bil silno obiskan, zlasti je bilo mnogo lepe živine. Cena živini je prav znatno poskočila od sv. Jerneja sem. — Iz litijske dekanije bodo skupne s posebnim vlakom romali na Brezje okrog 25. sep-

tembra. — O g. Wurzbachu, o katerem smo zadnjič poročali, da se je ponesrečil na savskem kolodvoru, se nam še poroča, da mu je sicer bolje, toda večkrat ga še napade kot posledica prestalega strahu. Zdravi ga g. dr. Štajmer iz Ljubljane. Preiskuje se natančno, kdo je kriv te nesreče. Upamo, da bo preiskava resnično in nepristransko dognala vir te nesreče.

† **Popravek k popravku.** Iz Št. Jurija nekdo popravlja, da toča ni naredila škode 20.000 kron, ampak morda kakih 200 K in dostavlja, da pisec ne zna zemljepisja. — Mi smo povzeli novico o škodi iz „Slovenca“, nismo pa nikaki cenilni komisarji, da bi šli ocenjevati škodo na lice mesta. Zakaj torej predobri g. popravljavec ni poslal popravka „Slovencu“? Nekaj groznega pa je trditev, da ne pozna pisec zemljepisja, ker je 20.000 zapisal mesto 200. Ali ima „cifra“ ta kaj zveze z zemljepisjem? Zdi se nam, da gleda iz popravka malce hudobne volje. — Za drugi del popravka pa obžalujemo, da ni Št. Jur v litijskem okraju!!

† **Izgubil se je** nad 40 let stari — nekoliko slaboumi — Martin Zalar, posestnik iz Gobjeka, Sv. Križ pri Litiji. Na sebi ima črno obleko. Pogrešajo ga že nad 14 dni. Kdor bi kaj zvedel o njem, naj blagovoli to naznaniti županstvu Moravče pri Litiji. (P. Sv. Križ pri Litiji.)

† **Duhovske vesti.** Pokojnina je dovoljena č. g. župniku v Radečah pri Zidanem mostu Ivanu Zagorjanu, ki je mnogo let vneto deloval v našem trgu. — V Šmartno se misli preseliti v pokoj č. gosp. Ivan Goleb, župnik na Primskevem, ki ima težko in nevarno bolezen na jeziku.

Belokranjske novice.

† **Prvi shod mladeničev Marijinih družb** na Belokranjskem pri Treh farah zadnjo nedeljo se je prekrasno obnesel. Vse je bilo lepo: Procesija 200 mladeničev, okrašenje Treh far in cerkve, godba, petje, igra — zraven pa krasno vreme in izvrstna postrežba. S težkim srcem so zapuščali naši fantje kraj, kjer so preživeli tak lepi dan Bogu in Mariji v čast, pričujočim v zgled, sebi pa v veselje.

† **Shod mladeniških Marijinih družb** iz Belokrajine pri Treh farah je bil res nekaj lepega, kar more vsak pričati. Udeležilo se je shoda do 250 mladeničev z ogromno množico drugega ljudstva. Pod metliško in radoviško zastavo šli smo iz Metlike zbrani v procesiji k Trem faram. Tu je nas sprejela lepo okrašena okolica, posebno cerkev je bila lično ozaljšana; drugo v zastavah in mlajih. Med potom so metliški pevci peli litanije in druge pesmi. Sv. mašo je daroval č. g. Martin Nemanič

iz Brusnic, slavnostni govornik pa je bil P. Gothard iz Novega Mesta. Pri skupnem obedu je bilo jako živahno. Nastopili so govorniki, duhovniki in mladeniči, ki so kazali nevarnosti, ki pretijo, navduševali nas k pogumu in neustrašenosti, očrtali pasjo glavo liberalcev in klicali „svoji k svojim“, v edinosti je moč. Pozdravil je vse g. Anton Težak kot predsednik Metliške družbe, govorili so J. Vukšinič, M. Kostelec, en mladenič iz Semiča, predsednik iz Radovice in gg. duhovniki, ki so se udeležili. Brzobjavno so pozdravili presvitli nadpastir. Po slovesnih večernicah je bila igra: „Dva prijatelja“. Uspela je dobro in napravila obilo smeha. Čast g. kaplanu Dostalu in mladeničem: Le naprej! Igrali so med odmori tamburaši iz metliške Marijine družbe in dekleta so pevale mične pesmice. Dal Bog, da bi bil ta dan nepozabljiv in za vse korak naprej v močatosti in značajni neustrašenosti, katero nam vestno kažejo naši voditelji! Vsem pa kličem: Do svidenja junaške naprej za Marijo! K.

† **Tri fare pri Metliki.** Takega, kakor letos pri Treh farah še nismo imeli.

Božja pot „Tri fare“ pri Metliki.

Tri cerkve in tri žegnanja so bila. Šent-Jernejsko nedeljo je bilo ljudstva iz vseh strani jako veliko; sv. maše so bile kar štiri tam in štiri pridige. Spovedovalo se je predvečer in zjutraj na vse zgodaj. Pomagali so sosednji gg. župniki. — Angeljsko nedeljo je bilo zopet lepo. Zjutraj sv. maša s pridigo in sv. obhajilom, ob 8. uri zopet sv. maša in ob 10. slovesna sv. maša. Dekliški shod je bil popoldan. Presenetile so nas dekleta z lepimi podobnicami z napisom: „Božja pot ‚Tri fare‘ pri Metliki“. Prodajale so se v korist spodnje cerkve. Dne 10. septembra pa je bil shod mladeničev Marijinih družb.

† **Liberalci želijo** gosp. Ivanu: „Nesi Vas vrag — če je še kaj močan — čez Gorjance!“ Mi pa potolažimo prijazne gospode liberalce in njih žalostne prijatelje ter jim povemo na uho, da bode g. Ivan še naprej pri nas, nalašč zato, ker so vam trn v peti ter jih bomo še zanaprej radi poslušali, ne pa vas, hinavci! Res oni se naš „brigadir“, ki se nikogar ne boje, najmanj pa pijanih muh in neznačajnih zajcev v Metliki. Živel tudi „adjuvant“ novi župan Matjašič, ki enako liberalcem niže kaže.

† **V Drašičih** je izvoljen županom g. Martin Nemanič Živel!

† **Stanovanje** je odpovedal gosp. J. Vukšinič g. M. Kostelcu, poslovodju v „Kmet. društvu“ v Metliki. Zakaj? Tavčar in Švegel sta se zvezala!

† **C. kr. okr. glavarstvo** se noče nič poboljšati, ker v svojih dopisih noče pripoznati, da smo „Slovenci“. Tukaj nismo enaki, kaj? He?

† **Blažena nemščina** v Metliki se povsod sliši. Zato imajo pa čitalnico, kjer znajo dobro sukati pesti in metati stole — a klepečejo pa nemško! Kje si Navratil?

† **Sodnik Sumer** se seli. Vesel je, da gre iz takega mesta čez Gorjance med značajne Gorenjce. Nekde je rekel, da bode kakor v nebesih, kadar bode šel proč.

† **Iz Metlike** se nam piše, da je tam dne 25. t. m. blaga gospa Klementina Keki, majorica-tašča g. Davor. Vukšiniča, mirno v Gospodu zaspala. — Pogreb je bil jako veličasten. Blaga gospa naj v miru počiva. Prijatelji in znanci žalujejo z vrlimi sorodniki za pokojnico.

† **Trifarško žegnanje** je bilo kakor običajno jako obiskano. Škoda, da so podobice, katere so se naročile, prišle prepozno.

Iz raznih krajev Dolenjske.

† **Umrl je** 31. avgusta v Kronovem, fare Belacerkev v 61. letu g. Josip Hrovat, ključavničarski mojster. Bolehal je že dalje časa, ali bil je vedno zelo priden v svojem obrtu. Bil je umetnik v svoji stroki, kazal se ni na zunanje, kar je on znal, bil je zelo tihega in mirnega značaja. Pogrešala boče umetnika daleč v krogu Dolenjske, na tisoč in tisoč ljudi žaluje po prezgodnji njegovi smrti. Aprila meseca položila ga je bolezen na postelj. Bil je v zelo hudih bolečinah, skoro ni ohranil suhega očesa, kdor ga je videl. Proti koncu bilo mu je bolje, tako da se je mislilo, da še ozdravi. Zaspal je zelo mirno, previden večkrat s sv. zakramenti.

† **Sv. Duh pri Krškem.** Dne 27. avgusta so nas zapustili prečastiti gospod kaplan Ignacij Žust. Ž njim je zgubila

župnija neutrudnega delavca v vinogradu Gospodovem, Marijina družba skrbnega voditelja, reveži in bolniki usmiljenega tolažnika. Za vse se jim prisrčno zahvaljujemo. Blagemu gospodu pa Bog povrni ves trud, ki so ga imeli z nami.

Vodstvo Marijine družbe pri sv. Duhu.

† **Izpod Gorjancev.** Pred kratkim se je vršila sodnijska obravnava, o kateri je prav, da se tudi drugod izve. Župni urad Podgradom je uradno poslal c. kr. deželnemu orožniškemu poveljništvu št. 12. sledeče obvestilo: G. Simon Drobnič, c. kr. orož. četovodja na Cerovcu, polit. okraj Novomesto je prevzel — zdi se — službo strankarskega političnega agitatorja, česar do sedaj v tem kraju še nihče ni storil. V sosednjo gostilno oddaja političen list in ga posodi tudi privatni osebi, da ga bere doma. Ker pa v gostilni vsi gostje ne znajo ali pa nočejo brati, se jim ponudi za lektorja in kar na glas bere. Prosi se slavno c. kr. deželno žandarmerijsko poveljništvu, da imenovanega gospoda podučijo, če se njegovo ravnanje ne strinja z ukazi, ki določajo delokrog njegove službe. Na to obvestilo je bila velika preiskava, in doznalo se je, da je v dopisu pisana gola resnica. Še celo g. Drobnič sam je prišel preiskavat k župniku, kdaj in kje je rojen. — Drugo, je rekel, pa že vemo. Vsega pa gospod vendarle niso vedeli, da bodo namreč imenitno pogoreli. Kmalu na to namreč je prišlo na župnika povabilo od c. kr. okrajnega sodišča v Novem mestu k obravnavi radi prestopka § 487. kaz. zakona vsled razžaljenja časti. Obtoženi je bil vsake krivde oproščen. Nasprotna stranka je hotela še drugič pogoreti in pritožil se je g. Drobnič na c. kr. okrožno sodišče. To pa je pritožbo zavrnile in potrdilo prvo rabsodbo. Povdarjalo se je med razlogi oproščenja, da je vsa zadeva disciplinarnega značaja. G. državni pravdnik, ki je dokazoval krivdo obtoženčeve pa je trdil, da je c. kr. orož. poveljništvu v disciplinarnih zadevah jako strogo. C. kr. orožniško poveljništvu je torej dobilo dovolj navodila za postopanje, pa do sedaj se ni nič vidnega ukrenilo. Ljudstvo je nevoljno nad počenjanjem orožnikovim. Seveda se ne upa nihče nič črhiniti, ker se orožnikov vsak boji, ker imajo zelo veliko oblast — tako, da smejo celo lastnega župnika po nedolžnem težiti.

Notranjske novice.

— **Kje je Notranjeo?** Take so se izpraševali ljudje po Notranjskem, zlasti po Postojni in okolici, ko so videli, da ga ni določen dan. No, pa nikar ne mislite, da

so ga tako željno pričakovali. Muzali so se ter so uganili, da študentje, ki ga pišejo, morajo krotati po Trstu in Ljubljani. In da so res krotali pešeno, to kaže 18. številka.

— **Uvodni članek,** ta je še nekaj vreden, vse drugo je pa prepisano iz drugih časopisov, ali pa je že tako staro, da smo mi že pozabili. — Ko poje Prešerna slavo, katere mu tudi mi kot pesniku ne odrekamo, pa hoče toldi zopet po teh nesrečnih klerikalcih. Pravi, da so duhovni Prešerna umorili. Povemo vam, da bi bil Prešeren od lakote umrl, ko bi ga kranjska duhovščina ne bila podpirala. — Pravi, da je bil Prešeren mož, ki se je z dušo in telesom postavil v bran tujemu vladnemu nasilju, in množica pod spomenikom čuti, da je ž njim eno bitje. Oboje je res! Toda, ali ni ste kranjski liberalci ravno nasprotni Prešernu in ali ste le količkaj eno bitje s to množico ljudstva, ker podpirate vlado, ki je slovenskemu življuj ravnatoko in še bolj nasprotna? — Pravi da se je na tisoče narednih romarjev podalo na božjo pot k visokemu altarju Prešernovemu. Kadar bote zopet zabavljali, ako se naše ljudstvo podaja na božja pota k altarjem v čast gospodu Bogu, takrat se spomnite, da ste se vdarili po zobeh in da ste postali nezvesti svojemu imenu: liberalec. Kakor namreč vi smete romati k altarju Prešernovemu, tako smemo romati mi k drugim altarjem. — Pravi, da je Prešeren postal žrtev svojega svobodnega prepričanja. Te obsoja. Dobro! Mi imamo tudi svoje svobodno prepričanje, zakaj pa hočete ravno vi, da bi postali mi žrtva tega prepričanja. Pustite nas in naše prireditve pri miru, ker drugačje nam kratite naše svobodno prepričanje! Ako tega ne storite ste hinavci in grajate samo zato, da vdarite po duhovščini. — Prosto vero hočete imeti. Izvrstna vera bo to! Prešernov spomenik kaže, kaj bote častili. Hočete najbrže, da bi se vsako leto napravilo romanje tje v Ljubljano, in prepričani smo, da bi vi ne častili toliko podobe oblečenega Prešerna, kakor neoblečeno žensko podobo vrh spomenika.

— **Za nič** je torej uvodni članek, če prav ima v sebi nekaj visokoletečih šolskih fraz. Voda, sama voda! Pa ne ko bi bil ta članek skeval kakšen Vodopivec? Bog ga živi študentskega starčka in postojnskega ackerbauministra!

— **Notranjčevim urednikom in pisacem** je zapel Prešeren:

„Zdaj, ko že na Kranjskem vsak pisári, že bukve vsak sušmar daje med ljúdi ta v verzih, oni v prozi se slepari študentek tud' za folk ía ljub' se trúdi!“

Z Vrhniko. Zupan kot kmečki prijatelj. Priobčili smo že v 184. številki „Slovenca“ naslednje vse graje vredno postopanje našega preljubeznivega očeta župana,

pa ker je „Domoljub“ posebno med kmečkim stanom najbolj razširjen list, zato tudi v njem ne sme izostati sledeča za naše kmetško ljudstvo zelo važna in povsem resnična drgodba: Čujte in strmite! Naše kmečke podobčine bi morale imeti osem odbornikov v občinskem zastopu, a ker naš župan nič prav rad s kmečkimi odborniki ne deluje, zato je skrčil v volilnem imeniku njih število kar na pet. Pa okrajno glavarstvo je vendarle razvidelo, da imajo naše kmečke podobčine premalo samo pet odbornikov in vsled tega je že z odlokom 21. junija t. l., št. 16.291, odredilo in županstvu zaukazalo, da imajo pri sedanjih občinskih volitvah voliti kmečke podobčine osem in ne samo pet odbornikov. A kaj je storil naš pravični oče župan? Ni mu bilo všeč privoščiti kmečkim podobčinam osem odbornikov in vložil je s svojim zvestim prijateljem Francetom Trčekom iz Bevk ugovor proti temu pravičnemu odloku c. kr. okrajnega glavarstva in sedaj moramo čakati z občinske volitvijo. Može iz vasi Verda, Stare-Vrhnike, Velike in Male Ligojne, Drenovegagriča, Sinjegorice, Blatnebrezovce, Bevk, Podlipse in Žažarja oglejte si pri prihodnjih volitvah bolj natanko vašega kmečkega prijatelja „špeharjevega Dorčeta“, kateri vam ne privošči osem odbornikov in potem ga sodite po njegovih gnilih zaslugah. Seveda naš župan bi najraje imel v občinskem zastopu mesto kmetov le kake njemu priljublene uradnike, kateri nikakih občinskih doklad ne plačujejo od svojih plač — dobro vedo, da mu bi ti gospodje brez vsake skrbi in ovire vse prikimali, najsi bi bila še tako obteževalna bremena za ubogega kmečkega trpina. Sedaj pa s pomočjo našega notarja kuje različne rekurze samo, da volitve zadržuje, katere bi se bile že imele vršiti meseca marca. Gotovo se mu zelo dopade trhleni in ne več častni županski stolec, katerega se tako krčevito drži. Upamo, da naše kmečko ljudstvo ne bode šlo več na lim našim sedanjim občinskim voditeljem in da bode že vendar enkrat natanko spoznalo našega medeno sladkega in že davnej za v pokoj zrelega očeta župana, kateri bode še marsikaterega pred volitvami smebljaje po rami potepljal rekoč: Dober dan! Dober dan! očka! očka! Kako se kaj imate? Kaj ne? Kaj ne? da bode še mene volili. Veste, veste, „Domoljub“ in Slovenec“ čez mene lažeta, lažeta. Gospod Matevž in pa Verbič sta pa na mene huda, pa prav nič, prav nič ne vem zakaj. Tedva človeka sta hudobna, hudobna. Povemo vam za danes le še toliko, da ako se vi kmetje ne bode zanimali za sedanje občinske volitve, in če se na dan volitev ne bode z vsemi močmi udeležili volilnega boja, skušal bode z vsemi „žavbami namazani“ oče župan občinski odbor zopet sestaviti iz samih tacih njegovih podvržencev in kimovcev kakor

je že omenjeni Trček iz Bevk, kateri bi na ljube županu menda tudi smrtno obsodbo za kmeta podpisal. Tedaj kmetje zdramite se in ne verujte več ničesar takim ljudem, kateri svoj plašč po vetru obračajo in se vam za hrbtom vedno drugačnega kažejo kakor v obraz; če bode te take ljudi poslušali, rasli bodejo tudi še zanaprej davki kakor gobe po dežju in marsikateri izmed vas bode moral odriniti s culico v roki čez široko mlako tja v daljno Ameriko, da reši svojo zadolženo lastnino in preživi svoje družino. — Oglasimo se zopet pred volitvami. Povedati imamo našemu kmečkemu ljudstvu še dovolj zanimivega o občinskem gospodarstvu.

Kmetški prijatelj.

— **Iz Horjula.** Niže podpisani smatram za sveto dolžnost, se v svojem in v imenu ponesrečenih pogorelcev, vsem p. n. prečastitim in blagorodnim gospodom dobrotnikom, eziroma gospem in gospicam dobrotnicam prav prisrčno zahvaliti za vse povodom požarov z dne 4. julija in 31. avgusta t. l. nam naklonjene darove. — Da se pa tudi javno skažemo popolnoma hvaležne, odločil sem se dne 11. septembra t. l. ob spremstvu pogorelcev in nekaterih drugih župljanov potovati na Brezje, kjer sem v ondodni božje potni cerkvi „Marije Pomočnice“ za vse p. n. gg. dobrotnike in dobrotnice ob pol 10. uri v zahvalo daroval sv. Mašo. — Ker je pa dne 31. avgusta t. l. strašni požar zopet enemu posestniku napravil 4000 K škode in ker prejšnim pogorelcem popravila in zgrajenje novih hiš povzročajo za polovico večje troške, nego se je prvotno cenilo, zato smo zbrani v prej omenjeni božjepotni cerkvi prisrčno Boga prosili, naj bi se naših ubogih pogorelcev usmilili še drugi radodarni gospodje dobrotniki ter s tem pomagali, da bi še pred zimo izvršili tako nujna popravila. V nadi, da se naši mili prošnji blagohotno odzovejo novi dobrotniki, kličem vsem skupaj: „Bog jim njihovo usmiljenost in radodarnost tisečero povrni!“

V Horjulju, p. Horjulj, dne 15. septembra 1905.

Iz srca hvaležni

Josip Pristov, župnik horjuljski.

— **S Planine na Vipavskem.**

Dne 7. t. m. je umrla v deželni bolnici so-proga tukajšnjega uglednega posestnika, Ivana Marc, stara 30 let. Za dobro ženo žalujejo siromaki. Svetila blagi duši večna luč!

— **Prestavljen je** na lastno prošnjo gospod Maks Bajc, začasni učitelj-voditelj na dvorazr. pri Sv. Vidu nad Cerknico, za proviz. učitelja v Dobro polje. Bil je vobče priljubljen, zato nam je žal, da nas je tako hitro zapustil.

— **V Senožeah** se je ustanovila Marijina družba. Pristopilo je okolu 40 deklet.

Tu se pokazali liberalci, kakšno vero hočejo imeti. Marijinih družb ne marajo, zato so tako nabasali „Narod“ s psevkami, toda vrlo notranjsko ljudstvo se bo raje zbiralo okoli altarja Marijinega, kakor pa okolu neobledenih liberalnih boginj. Čast dekletom! Cujemo, da se tudi drugod po Notranjskem poštenim in še ne v kremplje tem svinjarjem zašlim dekletom odpirajo oči. Dekleta! Proč s strahom in iz rok takim propalicam liberalnim!

Iz Starega trga pri Ložu.

— **Žalostna smrt.** Dne 15. avgusta je utonil pri kopanju v Bregu cerkniškega jezera 19 letni mladenič Ernest Jurjevčič iz Laz.

— **V Loreto** je bilo šlo na božjo pot 30 naših romarjev. Šlo bi jih bilo še več, če bi bili dobili prostor. Imeli so se prav dobre.

— **Nekoliko zgage** jim je napravil neki višji železniški uradnik. Delal se je na Rakeku ali nalašč nevednega ali je pa kar naravnost grde lagal trdeč, da se romarski vlak ne bo nič ustavil na Rakeku. „Slovenec“ in „Domoljub“ vas imata za norce — tako je modroval neolikanec. Romarji so se res odpeljali s prvim vlakom in na novo plačali voznino do Reke. Ko se romarski vlak na Rakeku ustavi, ni bilo nobenega romarja. — Ne vemo, je bilo početje od strani uradnika le gola zagrizenost ali zanikerna nevednost. Vemo pa to, da za dotičnega uradnika ni častno niti prvo niti drugo. No, kar brez plačila pa tudi ni odšel. Naše romarice so mu prinesle iz Lorete za spomin jezičnega „ajmohta“, če mu je le kaj teknil. Korajža velja!

— **Mladina iz naše doline** se rada udeležuje lepih slavnosti, ki vedre duha in srce. V Ljubljano je bilo odšlo k 300letnici Marijinih družb 7 fantov in 3 dekleta, oboji z zastavami. V Maribor je šla deputacija 3 članov izobraževalnega društva.

— **Hmeljarskega izleta** v Savinjsko dolino se jih je od nas udeležilo 20. Hmelj hoče imeti tudi pri nas svojih tal. Nekateri se že nekaj časa ukvarjajo s to rečjo in pravijo, da bo neslo. Bog daj!

— **Ob letošnji suši** se je zopet pokazalo, kako hudo je po nekaterih naših vaseh za vodo. Kadar vode primanjkuje, je vedno dovolj dobrih sklepov, a ostanejo brez sadu. Če si vaščani sami ne bodo pomagali z napravo vodnjakov, bodo tudi oblube od faznih strani ostale za vedno — le oblube.

— **Dober „kšeft“** so imela letoš naša dekleta z malinami. Veliko jih je bilo, pa drage tudi; kilogram zadnji čas po 42 vinarjev. Če bi naše mladenke vprašali, če

imajo kaj proti konkurenci trgovcev, bi gotovo odločno reklo: prav nič; vsaj takrat ne, kadar je treba maline prodajati. Je že prav tako: malo sadu, mnogo denarja.

— Ogenj Podlipo pri Vrhniki.

Kakor je „Slovenec“ že poročal, pogorel je dne 8. t. m. posestnik Janez Pajsar iz Podlipo št. 20. Vnelo se je na „štali“ in v hipu je bilo vse v ognju, ker je bilo na blevu polno sena. Ker je hiša na samoti, oddaljena od vasi 1 uro, in je bil doma samo gospodar s hčerjo, — drugi še niso bili prišli od službe božje, — ni bilo misliti na takojšnje pomoč. Z nevarnostjo življenja je gospodar rešil živine, pričemur se je zelo opeknel, vendar je zgorelo troje telet. Zgorela je štala, hiša in mlin, večina sena, skoraj vsa obleka, mnogo gospodarskega orodja in denar v gotovini nad 100 kron. Prihiteli sta na pomoč dve slavni požarni brambi v r d s k a i n v r h n i š k a — in mnogo ljudstva — katerim se je posrečilo obvarovati par stranskih poslopij in zalogo živeža. Čast vrlim gasilcem! Ponesrečenec je bil zavarovan za 1600 K, škode pa je gotovo okrog 7000 K. Dasi je ta požar prizadel samo enega gospodarja, je nesreča za detičnika vendarle silna, ker je bil še sedaj v gospodarsko težavnem položaju in zadolžen. Brez kake pomoči je v nevarnosti njegova gospodarska samostojnost. Glede na to si drzne podpisani trkati na usmiljena srca s prošnjo za kake blagohotno podporo. Morebitne mile darove sprejme podpisani. — A. Jemec, župnik. Podlipo, 11. septembra 1905.

S Pivke.

— **Debelo raco** je nekdo peknil onemu časopisju, katero je poročalo, da je pri reški železnični progi v tretji čuvajnici vbila strela šest oseb broječo čuvajevo družino. To novost je dotični „racar“ vzel iz pristne laži, ker je dotična čuvajnica že davno brez čuvaja in tudi v okolici ni čuti o kakem podobnem slučaju.

— „**Zagorska zadružna mlekarna**“ je s svojo podružnico v St. Petru 1. septembra falirala. To pa tako nenadno, da do dneva opustitve tamošnji udje o tem prav nič vedeli niso. Povod temu bo skoro gotovo neki „prijazni“ dogovor med zadružnim predstojništvom in zasebnim mlekarnjem Boletom. Udom te podružnice je ta „splošna odveza“ skoro prav prišla, ker bo menda tudi mati kmalo končala, jim ne bo treba prispevka k precej občutni pogrebščini. To povemo samo na kratko in za to, da bo vedel „Notranjec“, da so tudi njegove stranke „zadruga“ nekaj posebnega na svetu.

— **V Trnji** so ponočni alkoholovci skusili pripraviti neke posebne vrste „jeruš“. V ta namen so namečili par kop sena v

vaškem napajalniku. Škoda da ni lastnik sena — tamošnji duhovnik — pustil te namake toliko časa pri miru, da bi bila voda nevžitna, nakar bi bili mogoče poklicani faktorji prišli do spoznanja, da je vendar tudi v Trnji treba pokazati razgrajčem zakonito naredbo!

Drobtine.

Po 35 letih. V bitki bri Saarbrücken dne 6. avg. je dobil sedanji železniški uradnik Selter v Friedbergu v hrbet krogeljo, ki je vkljub vsem naporom doslej niso mogli zaslediti. Rana se je sicer zacelila, a od časa do časa se je pojavljala nova oteklina, združena z velikimi bolečinami. Zdravnik je svetoval, naj se izvrši operacija z Röntgenovimi žarki, in to se je izvršilo ravno ob obletnici dne 6. avgusta letos v obrtni akademiji v Friedbergu. Operacija se je popolnem posrečila in dobili so v rebrovju dva kosa granate. — Röntgenov kabinet te akademije je namenjen splošnemu dobredelju in je vstop brezplačen.

Vojska na Daljnem Vzhodu.

Cenjenim čitateljem je znano, da je prava rusko-japonska vojska že končana in mir sklenjen na vseh straneh. Tudi delo enakega imena, ki smo je v tem listu že opečevano priporočali; se bliža svojemu koncu. Pred kratkim je izšel dvojnati snopič števil 15. in 16, ki prinaša, kakor vsi njegovi predniki, silno zanimivo berilo, okrašeno z lepimi slikami. V kratkem mu sledi ostalih 8 snopičev, s čimur bo krasno delo dovršeno. Vsi, ki se zanimate za vojsko, sezite po knjigi. Dobite lahko še vse zvezke. Pišite kar na upravništvo „Dom in Sveta“, Marijanišče, Ljubljana in pošljite za vse skupaj K 4 80.

Grozna smrt je zadela dne 19. avgusta opoldne v Ameriki Frana G a š p e r j a, doma iz Podljudna, župnije Smihel pri Novem mestu. Na železniški postaji Verona ga je domov idočega raztrgal vlak. V Ameriki je bil tri leta in šele devet mesecev oženjen. V Ameriki zapušča ženo, dve sestri in brata, v domovini pa stariše. Ranjki je bil član društva sv. Jožefa, ki mu je priredilo krasen pogreb naslednji dan. Udeležili so se ga tudi člani mnogih drugih slovenskih društev. Naj počiva v miru!

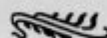
Iz španskih gledaliških krogov. Kakor je znano, je prevzel v španskem ministrstvu finančni portfelj dramatik José Echegaray. Slavni dramatik je bil počenši od l. 1869, že večkrat minister, finančni minister pa je bil dvakrat, l. 1871. in 1874. — Madridsko gledališče „Teatro Zarzuela“ je predstavljalo nedavno igro, polno karikatur tujih vladarjev. Občinstvo

se je seveda izvrstno zabavalo, diplomacija pa je bila strašno huda, posredovala je pri policiji in ta je igro zabranila. Občinstvo s tem ni bilo zadovoljno, delalo je tak škandal, da so morali policaji gledališče izprazniti s silo. Španci se bolj brigajo za gledališča, kot za svoje gospodarsko propalo državo, v Buenos Ayresu v južni Ameriki, kjer je španska naselbina najbolj močna, je celih 20 gledališč. Ogromno je gledališče „Teatro Columbo“, na njegovi pozornici se lahko kreta 2000 igralcev.

Katol. tiskarna

priporoča

vizitke, koverta, pisma s firmo itd.

Narodno gospodarstvo.

Kako v gospodarstvu štedimo, oziroma dobro izkoristimo človeško silo?

Te vprašanje je dandanes v naši kmečki obrti eno izmed najbolj perečih, kajti na eni strani so stroški za delavce med vsemi največji, na drugi strani pa marsikje niti za drag denar ni dobiti delavcev.

Prihraniti se da človeške sile na dvojen način: 1. s tem, da bolje izkoristimo človeško moč in sicer tako, da delo na polji in doma lepše razdelimo ali pametneje združimo, kot so to z velikim vspehom izvršili obrtniki; 2. s tem, da nadomestimo pri mnogih delih človeško silo s stroji ali takimi mehničnimi pripravami, ki delujejo s pomočjo naravnih sil (veter, voda.)

Pri tem se je treba ozirati na:

a) način plače za delo. Velikega pomena pri tem je gotovo plača od kosa (akordno delo) in posebna premija za izvršeno delo. Tako imajo po nekaterih posestvih na Češkem navado reči: Kdor zorje na uro samo pet arev, ne dobi nobene premije; kdor pa opravi več, dobi za vsak ar več po deset vinarjev. Premija se izplačuje ob tednu. Okopavanje pese se plačuje po Nemškem od površine, ravno tako na Poznanjskem sejanje s sejalnimi stroji. Plača od kosa in premija spodbadajo delavce k večji pridnosti, a treba je pri tem strogega nadzorstva, sicer trpi dobrota dela zavoljo hitrice;

b) na zgube časa od strani delavstva, ki smo je vajeni doslej. Koliko se zgubi časa z neumnim klepetanjem, med kojim se drže roke vs križem; če se pri štirih mlatičih odveže enemu cepec, čakajo ga tudi ostali trije, češ, da tri ne morejo mlatiti, kar je grda laž in neumnost. Podobnih slučajev bi lahko našli za celo pratiko;

c) mrtvi inventar. Gospodar skrbi, da bo poljsko orodje vedno v dobrem stanu in da ima vsako orodje, kadar se ne rabi svoje odločno mesto, da je precej pri roki, kadar se rabi;

d) poljska pota. Koliko časa se pogubi s slabimi poti; koliko orodja in vprežne živine se pokvari ž njimi! Najboljša pota so ona, kjer je cesta na sredini nekoliko vzdignjena, da se more voda globoko odtekat. Toda o tem pisati bi se reklo danes nositi vodo v Savo, dokler ne pridemo do komašacije ali zaokroženja naših strahovito razdobljenih posestev, kojih posledica je milijon poljskih steza in potov, ki so na eni strani izgubljena kot produktivna tla, na drugi strani pa jih ni mogoče obdržati v dobrem stanju;

e) oranje. Mnogi kmetje imajo še zastarele pluge, s kojim se da le polovico toliko opraviti kot z enim dobrim modernim plugom. Nikari ne pozabimo, da nas stane en vojni dan (s parom konj) in hlapcem vred do 5 K in da si s prihrankom ene same krone na dan povrnemo v dveh letih prav lahke stroške za nov, dober plug, ne vpoštevajoč velikega dobička dobrega dela in boljše žetve, ki ju omogoči dober plug;

f) sejanje in setev. Vem da je sejalni stroj drag, stane okrog 400 K. Tudi sejanje same ni preveč po ceni, saj je treba navažno par konj in par ljudi zraven. A dobimo tudi izvrstne stroje za enega samega konja. A druga pesem je delo navadnega kmeta — sejalca in delo sejalnega stroja. Ta matematika natančnost razdalje posameznih bilk, ta enakost kalitve vsled tega, ker je prvo zrnje enako globoko v zemlji kot drugo, ... deseto . . . 1000 ero . . . Prihrani se skoro tretjina semena;

g) kosilni stroj. Razširjenje kosilnega stroja v pripravnih razmerah je močno želeti in mala kalkulacija (proračun) nam pove, kaj je bolje za nas, ali rabiti kosilni stroj ali ročno delo.

Vzemimo košnjo. Stroj pokosi z dvema konjema in enim delavcem v desetih urah 4 ha (40.000 m²), za to bi bilo treba 7—8 koscev. Računaj sedaj sam, kaj te manj stane!

h) mlačev in čiščenje žita. O mlačvi s cepcem v 20. stoletji niti ne govorim; je pač znamenje velike revščine, gmotne ali duševne dotičnih gospodarjev. Ostane tedaj le stroj (metev s konji velja le za gotove slučaje) za mlačev. Delo z ročnim strojem naj bi se čim preje odpravilo; kajti to je na eni strani veliko zapravljanje, na drugi pa mučenje ubogega človeka. Tako pridemo do mlačve s konjskim vratilom (gepljem), ki ga vidimo marsikje, železnega ali lesenega (doma narejenega), ali pa na paro, kar je pri nas ne-

znana reč, zato pa toliko bolj vdomačen med našimi severnimi brati na Češkem, pa tudi med Nemci poznam kmetijske zadruge na Tirolskem, Nižje Avstrijskem itd., ki imajo v svojem inventarju tudi parni mlatilni stroj. Treba je tudi temeljite kalkulacije, ki se pa vselej zopet oziraj na krajevne razmere. A mi slovenski posestniki smo najbolj navajeni prav nič računati in kalkulirati. Kar zadeva čiščenje žita rabim le najmilejši izraz, ako pravim, da je prava zagrizena strast, rabiti še stare pajkelne izza francoskih časov, veti žito z vevnico in ga prerešetavati na raznih rešetih, kot stare babe novice 9 fara. Čemu imamo pa tako dobro zamišljene moderne pajkelne! Človek bi se kar snedel nevolje, ko vidi gospodinjjo in skrbno mater mnogih otrok, ki si gloda življenje sredi neznosnega prahu, ko rešeta žito. Zgled, kako napravite, ako ne morete kupiti vsi pajkeljna, ki stane 60 K z rešeti za razna žita, fižol itd. En gospodar v vasi pri nas ga je kupil, poseja ga sosedom, ki plačujejo po 4 h od mernika (če malo menj mernikov povedo, kot že res, nič ne de), par bolj brihtnih gospodarjev pa je čez zimo prav dobro ponaredilo naš pajkelj;

i) oskrbovanje živine. Tu se jako mnogo greši. Delo v hlevu se smatra običajno za postransko, dasi je po navadi glavno. Družina se predolgo mudi na polji, živina v hlevu pa je nepokojna, preveč se vznemirja in iz najboljših molznih krav postajajo nervezne kravulje, ki slabo molzeje. Koliko tu napravimo, tega še nihče ni preračunal, a gotovo je, da je sveta ogromna samo na Slovenskem.

V hlevu vladaj red, strog red pri krmiljenju, molži, po možnosti tudi pri vpregi (to velja zlasti za vprego krav). Mir in red v hlevu vpliva ravno tako, kakor dobra in slaba krma. Fr. P.

Za smeh in kratek čas.

Besedni uganki.

I.

Iz štirih črk beseda obstoji, ki vse po vrsti so soglasniki, a kaj pomenja pač beseda ta, to vsakdo lahko vé in zna; saj, kamorkoli se podaš, pri sebi dvajset jih imaš.

Prideni zraven črki dve! Kaj pa beseda ta pové? O, to je dragocena stvar, kupuje se za drag denar. Kedor imeti jo želi naj za denar se ne boji.

Ko kupil pa za drag denar si tole dragoceno stvar, da vsem pokažeš jo ljudem, poslušaj me, kaj ti povem: Če črki dve še zraven daš, kam dati mora se spoznaš.

II.

Poglej ga, ta je modrijan! Kar s sabo nosi, to ima. Po svetu hodi dan na dan, a zdi se mu, da je doma. In res je, kar se njemu zdi, domači njega krije krov povsod, kjerkoli se mudi, čeprav ga svet obdaja nov. — Kaj, mislite, je njemu mar, če zimski ga zaloti mraz, če solčni nanj pripeka žar? Obema smeje se v obraz. Kaj more mu? Saj je doma in misli si: „O dragi dom, o blagor mu, ki te pozna, nikdar zapustil te ne bom!“

Kdor obe prav reši in bo izžreban, dobi za nagrado lepo knjigo.

Rešitev besednih ugank v zadnji številki:

I. Smrt. II. Uganka.

Nagrado je dobil:

Ignacij Cuderman, Tupaliče, Gorenjsko.

Ponos vsake gospodinjice je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravi kavana pijača.

o o o

Zahtevajte le izvorne zavojke s imenom „KATHREINER“.

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska

Streha prihodnosti. Patentirana v 30 državah.

Trapezoidna in lahkejša streha, kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz Liovice. 10 D 24-15

Singet. Schutzmarke

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun

izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani.

Loterijske srečke.

Dunaj,	9. septembra	85	59	51	56	40
Gradec,	9. septembra	62	16	88	73	76
Trst,	16. septembra	75	84	49	54	1
Linc,	16. septembra	20	1	4	65	52

Trgovski učenec

ki je dovršil nekaj gimnazijskih razredov in ima veselje do trgovine, se sprejme takoj

v manufakturni trgovini

Ferd. Sajovic=a

v Kranju.

Omenjena tvrdka priporoča ob jednem slavnemu občinstvu svojo

veliko zalogo

zimskega blaga

za ženske in moške obleke po najnižjih cenah. 1901 D 1-1

Prava tula - Roskopf - s sidrom -

le gld 5.

Tula okov ur je fin email, in ima mnogo umetn. izvir. spoortne in lovske sifke. Kolesje prečs. Roskopf's s sidrom, 30 ur hodec, 2 letno pisnino, jantivo priloženo vsaki ur. Temu primeru Tula ali zila double dovolna ali časovska veržica gld 1-50 komad. Razpisuje se po povzetju. Za neprimerno denar nazaj. Zamena dovoljena. 1905 D 10-1

Josip Spiering, Dunaj, 1., Postgasse 2/15.

Novi sejmi!

v Mokronogu na Dolenjskem se vrše vsak prvi četrtek vsacega meseca za vsake vrste svinje, in potem dva nova letna in žlvinjska sejma in sicer prvi na soboto po prazniku „Srca Jezusovega“, kateri pade letošnje leto na 1. julija, in drugi sejem tretjo soboto v mesecu septembru vsacega leta.

351 D 8-8

Pravo ljudsko domače sredstvo, ki ga mnogo rodbin rabi iz lekarne B. FRAGNERJA, c. kr. dvornega založnika v Pragi. slovi že nad 50 let kot preizkušeno domače zdravilo, olajšuje bolečine, prepreči vnetje in pospešuje celjenje, vsled česar se je razširilo že po celi monarhiji in ga imajo v zalogi vse lekarne. To je pač najboljši dokaz za njegovo izbornu učinkovanje. To mazilo ne izgubi tudi če ga leta in leta hranimo nič na učinku, in bi ga vsled tega ne smelo manjkati v nobeni hiši. 431 D b 7-4

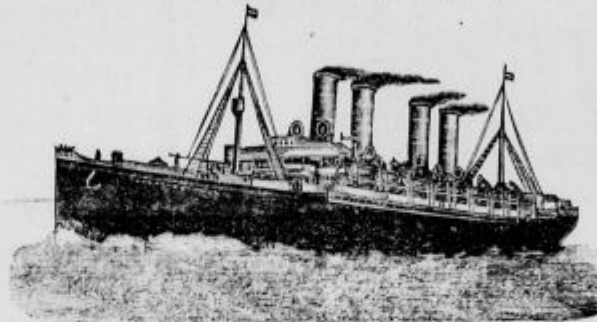
Prilodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 5. oktobra 1905.

Proda se 1790 D 2-2

hiša

z malim vrtom iz proste roke v Preski 19, pripravna za vsako obrt, ker je tik farne cerkve in blizu kolodvora. Kupci naj se oglase pri **Jožetu Bergantu** v Preski 14, pošta Medvode.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severnonemškega Lloyd“ iz **Bremena** v **New-York**

s cesar kimp brz-parniki **Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse.**

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v **Ljubljani edino-le** pri 1912 D 12-1

Edvard Tavčar-Ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35. nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tika-joča popasnila točno in brezplačno. Postrežba poštena, realna in solidna. Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno. Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Stanje vlog 31. avg. 1905: Preje: **Gradišče 1**, sedaj: Denarni promet 31. avg. čez 11 milijonov kron. **Kongresni trg 2, 1.** 1. 1905: čez 37 milj. kron.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4 1/2 %** brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih **4 K 50 h** na leto.

Stanje vlog 31. avgusta 1905: K 11,531,564 77. Denarni promet do 31. avgusta 1905: 37,419,749 55. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1905. 4 D 12-10

Dr. Ivan Šusteršič, predsednik.

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar, podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podj. in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano, Josip Jarc, veleposestnik v Medvodah, Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani, Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani, Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju, Ivan Kregar, svet. trg. in obrtne zbornice v Ljubljani, Frančišek Leskovic, zasebnik in blagajnik Ljudske posojilnice, Ivan Pollak, tovarnar v Ljubljani, Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani, Greg. Silbar, župnik na Rudniku.

Pozor Amerikanci

in vsi, ki prihajate v Ljubljano, na novo trgovino in zalogo izgotovljenih

moških in ženskih oblek

domačega izdelka. Velika zaloga sukna, obuvaj, svake, klobukov, kovačev (kotrov), robcov, šerpi itd. po zelo niski ceni. Trgovina se nahaja tik dobro znane Tislerjeve gostilne v Kolodvorskih ulicah 24. Kdor je kupil enkrat, pride vedno rad.

278 D 34-34 **Marija Rovšek**, trgovka

Hočete imeti čedno vežo in hodnike v hiši? Oskrbite si

cementne plošče

katere dobite po niskih cenah, kakorčih niste vajeni, v raznih barvah in vzorcih po 2 do 4 K loco Ljubljana za 1 m².

Cementne plošče so izvrstni tlak za cerkve, zakrstitje, za kuhinje, močnejše tudi eleganten trotuar za pred in okoli hiše in cerkva.

Daje priporočamo podjetnikom in stavim cestnim odbovom (10-40 cm notranje svetlobe) in druge cementne blage.

Andrej Zajc
cementarna na Pečati, pošta Dol-Lustalj.

Vzorci v naravi na zahtevo!

Hamburg-Amerika Linie

775 D Zastopnik: 17-11

FR. SEUNIG Ljubljana

Dunajeka cesta 31. zraven šranje.

Vožnja samo 6 dni.

Vsakovrstna pojasnila glede vožnje, kakor tudi preskrbitev priporočilnih kart družbe „Sv. Rafaela“ točno in brezplačno.

Orehove

1794 zunanje 2-1

lupine

dobro suhe, kupuje

I. Rozman, Vevče, p. Dev. Mar. v Polju.

Suhe jedilne

gobe

(la. gosp. gobe kupuje v vsaki množini v vrečah po 20-25 kg. **A. Šmyra**, Dunaj 17, Elterleinplatz 7. 1335 D 20-6

Suhost + Demotogen

Edino izborno kreplivo in okrep. sredstvo, porabi, od mnogih zdravnikov glasom spriti v lastn. rodbinan pri suhosti, letih, slabokrvnosti, neravnosti, slabosti i. t. d. Izredno dobro sredstvo je Demotogen, ako se boče doseči praviho delotv. V šestih tednih 30 funtov konst. Z 33 največjim odlikami, na „Grand Prix“ odlikovan. Strugo racine, prečni dokaz vsi drugi reditni podob. sredstva, tudi ona kril. bralki. Vel. pr. zavoj le krot 250. širji zavoji franko. — Razpošila central. Balar, Dunaj III. Hauptstrasse 50. Telefon 997. Prokur. Lrandela, Dunaj I. Wallburggasse 22. Brošure in prospekte zastoji. Tudi v lekarnah in drugerih nabavaj izredno Demotogen, vsi drugo enako odlično zavrnj. 1904 D (1)

Ohranitev zdravega - želodca -

tudi največ v ohranitvi, pospeševanju in v uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadležnega zaprtja. Prezkušeno in izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih soli skrbno pripravljeno, tek zbujajoče in prebavljanje pospekuje in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmernosti, slabe diete, prehlajenja, in sopnega zaprtja, n. pr. gorčica, napenjanje, nermerne tvoritve kislin ter krče je dr. **Rose balsam za želodec** iz lekarni B. FRAGNERJA v PRAGI

1/2 steklenica 1 K, 1 steklenica 2 K.

SVARILO!

Vsi deli embalaže imajo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

lekarna B. FRAGNER-ja v PRAGI,

c. in. kr. dvornega dobavitelja

„pri črnem orlu“

Praga, Malá Strana, ogel Nerudove ul. 203.

Po pošti razpošilja se vsak dan. Proti vpošiljavi K 2 56 se pošlje velika steklenica in za K 1 50 mala stekla na vse postaje avstro-ogerske monarhije poštnine prosto.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, a Ljubljani se dobiva pri gg. lekarjih: G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mardetschláger, J. Mayr. 431 b (20-10)

Elegantno

moderno blago za obleke

kupite ceno pri

„Wiener Moden-Union“

Dunaj I., Schottenring 10.

Bogata zbirka vzorcev

vseh novosti boljših in cenejših vrst volnenega in modnega blaga, barhentov, flanel, barfunov, kotenine in platenine se dopošlje na zahtevo **brezplačno in poštnine prosto.**

Ilustrirani krasni modni album kakor tudi vzorci blaga za moške obleke zastoj in franko.

1753 D (2)

Prave Roskopf-ure

6 mesecev na poskušnjo.

- Nikelnasta ali jekl., sist. Roskopf . . . . . glđ. 1-50
- Strapaz-Roskopf's plomb. 2-
- Z dvojnim plaščem 3-40
- Zlato-Double (kak. zlato) 3-50
- Prava srebrna z enojnim plaščem 3-
- Z dvojnim plaščem 4-
- S tremi močnimi plašči 5-
- Navedene ure z rell-sliko Dev. Marije, dalje državnim orlom, oračem in konjem 10 kr. več.

Stenska ura z godbo.

- 71 cm visoka, igra sama najlepše pesmi, valčke in koračnice. . . . . glđ 6-
- Brez godbe 4-
- Z bitjem 4-50
- Z bitjem, podobnim zvo-novim 5-
- Nikelnaste bušilke 1-
- Z dvema zvoncema 2-
- Z godbo 4-25
- Ure, s kukavico 3-40

Prava srebrna remontoir-ura

c. kr. puncirana

- za gospode, dame in dečke.
- Z enojnim plaščem . . . . . glđ. 3-
- Z dvojnim 4-
- Z zlatimi robovi 5-
- S 3 močnimi plašči 6-
- 14 kar. zlata . . . . . od 8-
- 14 kar. zlata veržice od 10-
- Srebrne veržice . . . . . od 7-90
- Uhani in prestani v največji izberbi po tovarniških cenah

3 leta piseno jamstvo. Za neprimerno denar nazaj. Razpošilja se le po povratju.

„Pri veliki tovarni ur“, **Maks Böhnell**, urar, Dunaj IV., Margarethenstrasse 38.

5-5 Dobavitelj c. kr. državnih uradnikov. Ustanovljena 1840. Zahtevajte moj velik cenik, s 1000 slikami zastoj in poštnine prosto. 142 2

Zahtevajte pri nakupu

1321 D 18-6

Schicht-ovo štedilno milo

Varstvena znamka.

z znamko jelen.

Ono je

zajamčeno čisto lu brez vsake škodljive primesi.

Perè izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Dobliva se povsod!

JURIJ SCHICHT, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

1980 D 24-19

Ernest Hammerschmidt-a nasl.

Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin,

LJUBLJANA, Valvasorjev trg 6, Prešernove ul. 50.

Nizke cene!

Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.

Advokat 1751 D 2-2

Dr. Franc Ks. Poček

naznanja uljudno, da je otvoril svojo

pisarno

v Ljubljani na Starem trgu št. 30,

II. nadstropje (v hiši gospe Marije pl. Plautz tik postajališča električne cestne železnice na Sv. Jakoba trgu.)

Patentni urad

Viktor Tischler, Dunaj VII 2

Siebensterngasse 39

daje pojasnila o avstrijskem patentu števil. 5676 glede „obložnih plošč za stopnjice in drugo“. Imejatelj patenta želi stopiti v dogovor z interesenti glede prodaje patenta ali oddaje licenc in sprejema tudi druge predloge v svrhu obrtne izrabe patenta.
1907 D 1-1

Prosim, zahtevajte

zastonj in prospekte in vzorce o najboljših štajerskih lodnih za gospode in gospe

1903 D 6-1

za lov, gozd in turstiko, kakor tudi o vseh vrstah modnega blaga za obleke za gospode in dečke, površnike, zimske suknje, od najcenejših do najfinjših vrst od kot realne znane prve in največje eksportne tvrdke za loden *Vincenc Oblatek*, c. in kr. dobavitelj sukna, *Grudec*, Murgasse 9-r.

Ivan Češnovar

::trgovina v Ljubljani::

se nahaja sedaj

v lastni hiši

Stari trg števil. 16.

Prodajalo se bode po nizkih cenah, toraj se slavnemu občinstvu toplo priporočamo. Po-1899 D 2-1 strežba hitra.

Karlovarski

želodčni in prebavni prašek

s poprovo meto, zakonito zajamčeno, ima prijeten okus, je zdravniško priporočeno in se uporablja pri nezadni prebavi, kroničnem želodnem kataru, krčih v želodcu, zgagi, gorečici, po-panju, slabem okusu, bljuvanju, pomanjkanju slasti. Če se rabi vstrajno, prenehajo vse želodčne bolezni. Priznana pisma dohajajo vsak dan.

Cena: *Ena škatlička 9 kronit.*
pri šestih škatlicah franko.

Ledenje in razpošilja: *lekarna pri medvedu v Mor. Schönbergu 47.* Dobliva se skoro v vseh lekarnah; kjer ni zaloga, naj se naroča naravnost. 657D (13-12)

„Amerika“.

E. Kristan

oblastveno koncesijoni-rana potovalna pisarna

za

 Ameriko

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice 41

(18-11) (na dvorišču.) 468 D

„Amerika“.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Denar si prihranite

pri direktnem nakupu!

Kdor rabi dobro in ceno platneno in bombažovo blago, naj piše dopis-priča s solidnosti moje krščanske tvrdke 40 m ostanki blaga za postelj. opravo, oksfort za srajce, celiz za obleke, perilo itd. franko za 16 K 60 vin. Vsak ostanek je 3-8 m dolg in se sme garant. prati. Pošilja proti povzetju. Neugajajoče vzamem nazaj vsak čas.

nico po cenik in vzorce mojih izdelkov, v katerem se vsak lahko prepriča s solidnosti moje krščanske tvrdke 40 m ostanki blaga za postelj. opravo, oksfort za srajce, celiz za obleke, perilo itd. franko za 16 K 60 vin. Vsak ostanek je 3-8 m dolg in se sme garant. prati. Pošilja proti povzetju. Neugajajoče vzamem nazaj vsak čas.

Tkalnica in razpošiljalnica **Josip Neugebauer** v Pias... (Plassnitz) p. Sattel pri Novem mestu o. M. Češko. 1524 D 5-4

Lepa

priložnostna darila!

Krasna darila za raz. prileki kakor ure, verižice, križce, obeske, prstane, zapestnice, sploh narazličnejšo zlatnino in srebrnino v modernem secesijonističnem slogu po najnižjih cenah priporoča p. n. občinstvu,

Fran Čuden

urar in trgovec v Ljubljani,

Prešernove ulice, filijalka na Mestnem trgu.

Novi ceniki tudi po pošti brezplačno. 256 52-35

Suhe jedilne gobe
maslo, fižol, orehe,
sveže sadje itd. kupuje
po najvišjih cenah

Franc Stiglic,
trgovec
p. Radoljica, Gor.
1748 D 2-2

Učenca

sprejme takej Anton Čebulj, krojaški mojster na Jesenicah. Gor. 1615 D 3-3

Hraste

kupuje na steblo ali v tovarno postavljene po najboljših cenah, tovarna za parkete Josipa Goljevščka v Trebnjem, Dolenjsko. Ponudbe naj se pošiljajo na Josip Goljevščka, Gorica (Corso Francesco Giuseppe 29). 1776 D 3-2

Radi pomanjkanja prostora **proda** se več

slamoreznic

mlatilnic

en **gepelj**, in več drugih **poljedelskih strojev** za zelo nizko ceno.

A. Sušnik
trgovina s specerijo in železnino, Ljubljana, Zaloška 1340 D cesta. 6-6

Proda se

v Kamniku, predmestje, Novi trg

HIŠA

s korporacijsko pravico, zemljiščem itd. — Več se izve pri G. Kratnerju v Kamniku. 1823 1-1

Iščem dobrega, zanesljivega **mlinarja.**

Plačila po dogovoru. **Blaž Zabret**, mlinar v Britofu, p. Kranj, Gorenjsko. 1749 D 2-2

Ženitbena ponudba.

Mladenič srednje starosti, izvečnin v čevlji, obrtno vseskozi lepega vedenja, se želi poročiti z dekletom dobrih katoliških starišev, ki bi imela 2-300 gld gotovine in bila stara 20-30 let. Sme biti tudi vdova brez malih otrok. — Naslov pove upravn. „Domoljuba“. 1900 D 3-1

iz proste roke se proda posestvo

obstoječe iz hiše, novega hleva za 6 konj in 7 goved, njiv za 20 mernikov posesti, travnika 4 orala, in gozda pri hiši Zraven hiše je tekoča voda. Lahko se kupi tudi žaga, ker so v bližini bogati smrekovi gozdi. To posestvo se dá event tudi v najem za 8 let. Več se poizve pri Lovru Mulej, trgovcu, Spodnja Lipnica 27, p. Kamna gorica. 3-1

Ceno Češko posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9-60, bolj šega K 12-; belega, jake mehkega, skubljenega K 18-; kron 24-; snežnobelega, mehkega, skubljenega K 30-; kron 36-; — Pošilja se franco proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi poštnih stroškov. **Beneditikt Saehael, Lebes 159 p. Pizen na Češkem.** 1793 D 6-1

Friderik Hofmann-a naslednik.

Franc Keber

urar in trgovec z zlatnino in srebrnino
Dunajska cesta št. 12, Ljubljana.

Pr poročam svojo bogato zalogo natančno preizkušenih žepnih ur, na pr. zlatih, srebrnih, nikelnastih in jeklenih. Raznovrstnih stenskih ur. 1135 14 8

V veliki izbiri verižic, obeskov, poročnih in drugih prstanov, uhanov, murčkov, zvezdic.

Za vsako uro se 2 leti jamči

Stanje hranilnih vlog: Rezervni zaklad: nad 20 milijonov K. okroglo 700.000 K

* Mestna hranilnica ljubljanska *

v svoji lastni hiši v Prešernovih ulicah.

sprejema hranilne vloge vsak delavec od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunala vlagateljem. 3 D 12-10

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska s vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik tolike na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33. letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4% do 5%.

Prepričajte se!

Najboljše in naj-novejših vrst **gepeljne in motore, mlatilnice in slamoreznice, trombe, cevi, klinje in žage** dobite v skladišču

Fran Zemana, Ljubljana

Poljanska cesta 24. 1778 D 12-2

Šunka s kožo, kilo po 1 gld., brez kosti po gld. 1-10, plečeta brez kosti po 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., prešičevi in goveji jeziki po 1 gld., glavina brez kosti po 45 kr.

Salame dunajske po 80 kr., à la krakovske, fine po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene po gld. 1-20 à la ogrske, trde po gld. 1-50, ogrske fine po gld. 1-80 kilo. — **Velike klobase** ena 20 krajcarjev.

Slivovka, brinovec, pristen liter po gld. 1-20. — To priznано dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej prekaževalec in razpošiljalec živil 170 D (7)

Janko Ev. Sirc v Kranju.

378 D 20 12

Samo 6 dni!

Havre-New-York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki
Francoska prekomorska družba.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezpl. pojasnila daje edino oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARD

v LJUBLJANI, Dunajska cesta 18, nasproti znane gostilne pri „Figovcu“.

1903 D 24-21

Popolno prepričanje,

da je lekarnarja **Thierry-a Balsam** in centif. mazilo p. vseh notr. boleznih, influenci kataris, krčih in vnetjih vseh vrst, slabostih, motenju v prebavi, razah, abscesih in telesnih poškodbah itd. nedosežno varno sredstvo. Vam pojasni pri naročilu balsama ali na željo posebej brezplačno poslana knjižica s tisoč izvir. zdravilnih plani kot domači svetovalec. 12 mal ali 6 dvojnih stekl. balzama 5 kron. 60 mal ali 30 dvojnih steklenic K 15. — Dra lonžna centifolijakega mazila franco K 60 r. Prosim nasloviti na lekarnarja **A. THIERRY** v Pregradu pri Rogški-Stani. — Ponar. in razprod. ponarejanj se sodiljako zasledujejo.

Slovinci!

le v domačo trgovino pri 479 D 19 13

sv. Cirilu In Metodu sv. Cirilu In Metodu

v Ljubljani, Lingarjeve ulice 1

nasproti loteriji

kjer se dobiva fino moško sukno, naj-novejše volneno blago za ženske obleke. Najnovejše rute vseh vrst. Bela in rujava kotenina

po zelo nizkih cenah.

Poštena in prijazna postrežba.

Zahvalj. se za doslej izkazano zaupanje. Zahvalj. se za doslej izkazano zaupanje.

Prava Ciril in Metodova kavina primes katero priporoča **Prva jugoslovanska tovarna za kavine surogate v Ljubljani.**

1 D 12-10